

En aquest treball s'explica quins són els diferents mètodes de classificació política, quines classificacions són més adequats, i si és necessari una nova classificació.

Orientació política de partits i les ideologies a les quals aquests corresponen

Alumne:
Tutor:
14-01-2013

Índex

Introducció	3
1 Variació de posicions socioeconòmiques	4
Els primers estats	4
Monarquies	4
Imperis	5
Feudalisme	5
Adam Smith	5
Revolució Francesa	7
Revolució Industrial i l'origen dels moviments socialistes	7
Els moviments socialistes	8
Nazisme	8
Feixisme	8
2 Espectre Polític	9
Model Lineal	9
El Model de Ferradura	11
El Model Circular	11
Model Eysenck	12
La Gràfica Nolan	14
La Brúixola Política	15
El Cub Friesian	16
El model millor	17
3 El meu model Polític	18
Orientacions polítiques	19
Delimitació dels eixos	24
El meu Model	25
Els pensaments polítics	28
Comparació	36
4. Conclusió	40
5. Bibliografia	41

Introducció

L'objectiu d'aquest treball és descriure diferents maneres de classificar ideologies polítiques, criticar-los i proposar-ne un de més complet. La majoria de la gent només té assimilada una concepció de Dretes i Esquerres. La Dreta normalment s'associa a Feixisme, l'Esquerra amb Comunisme i els Liberals queden en un terreny entremig. Aquesta classificació és massa senzilla. Molts politòlegs han elaborat diverses maneres de classificar els pensaments polítics mitjançant varis models i gràfiques, els quals descriuré, criticaré i en proposaré de nous.

Abans de descriure models polítics, és necessari definir la variació de pensaments socioeconòmics que s'han desenvolupat al llarg del temps i la seva aplicació en partits polítics. Es farà èmfasi especial en la manera involuntària de la formació de l'estat i el govern, i com partits polítics es formaren per agafar el poder per tal d'imposar certs objectius.

La segona part es concentrarà en els intents de crear un model polític que mostri tots els pensaments correctament. Primer començarem amb models d'una sola dimensió que s'aniran complicant i diferenciant per formar-ne d'altres amb dues o fins hi tot tres dimensions. Es mostraran els avantatges i desavantatges en aquestes gràfiques i la necessitat d'elaborar un model propi serà evident. De tots els models descrits en aquest apartat en triaré un i justificaré perquè crec que es pot considerar el més adient.

En el tercer apartat elaboraré un model propi intentant evitar els errors conceptuals identificats a l'apartat anterior. En aquest model es podran situar els pensaments polítics del món occidental, en concret dels EUA, el Regne Unit i Espanya. Per comparar la utilitat de la meua gràfica veuré si és possible situar-hi els partits polítics dominants i compararé els resultats amb el model citat com a més adient en l'apartat anterior.

En la conclusió es determinarà quin model polític descriu millor la realitat i en quines situacions i es parlarà de les múltiples dificultats a l'hora de classificar els partits polítics.

1 Variació de posicions socioeconòmiques

Per tal de poder parlar amb claredat i observar la variació política al següent apartat del treball, primer és necessari explicar l'evolució de les ideologies polítiques des dels inicis de les primeres poblacions fins a l'actualitat.

Els primers estats

Durant els dos primers milions d'anys de la seva existència, la humanitat visqué en pobles o tribus totalment autònoms¹. Fins aproximadament l'any 5000 AC no aparegueren els primers pobles que convergiren en unitats polítiques més grans, però un cop començat aquest procés, s'expandí i s'accelerà fins aproximadament l'any 4000 AC, amb l'aparició dels primers estats. La unitat política podria haver englobat moltes comunitats, però tenien establert un govern central amb la capacitat de recollir impostos, reclutar per a l'exèrcit i imposar lleis.

Monarquies

Amb l'expansió d'aquests estats, els seu poder executiu englobava cada cop més terreny i poblacions, els quals s'havien de sotmetre al conqueridor. Aquesta expansió del poble era per fer complir i expandir el poder d'aquest conqueridor per tal d'assegurar el seu lloc de poder. Avui dia es pot veure això amb la incapacitat de certes unitats polítiques de deixar el poder a pesar de les múltiples pressions exteriors. En tota la història no es pot trobar cap excepció. Durant la història ha sigut el poder o la força i no l'interès propi il·lustrat que ha estat el motor que avançà l'evolució política de pobles autosuficients fins a estats. Mentre que l'evolució de pobles a ciutats i de ciutats a regnes es produïa per la conquesta d'altres zones, l'estructura d'aquestes unitats polítiques cada cop més grans era elaborada per una evolució interna². Als individus que havien destacat durant la guerra, normalment se'ls concedien càrrecs polítics i poder administratiu. A més de defensar la llei i recollir impostos, la funció d'aquesta classe d'administradors incloïa dinamitzar el treball per a la construcció de camps, carreteres, castells, palaus i temples. Mitjançant aquests processos, els administradors eren capaços de convertir una societat de pobles petits i desnombrats en una unitat centralitzada.

---

¹ Carneiro, Robert L. "Una teoria sobre l'origen de l'estat". *Siència* 169

² Jenks, Edward. *Una història de la política*

Imperis

També va ser el començament de l'aparició de les classes socials. Aquelles persones que destacaven a la guerra es convertien en la classe social dominant, mentre que els presoners de guerra es convertien en servents o esclaus i formaven la classe baixa. Aquells que els havien conquerit la terra però no eren presoners orbitaven la zona per fer d'artesans i treballadors en àrees administratives, comercials o religioses. Intercanviaven el seu treball i esforç per una porció de la riquesa acumulada per la classe alta, la qual cosa també els feia dependents de la classe baixa. Aquesta classe baixa era utilitzada com a esclaus per construir i com a base de l'estat. D'aquesta manera, els pobles es convertien en ciutats, les ciutats en estats i els estats en imperis.

Feudalisme

L'evolució de l'estat va portar a la següent fase, la de la propietat (dret concedit a un individu o a un grup de gaudir dels fruits materials i intel·lectuals d'un objecte). En presència d'un estat, una persona pot tenir el dret a la propietat d'un terreny i en pot treure profit sense que el propietari hi treballi. La propietat d'un terreny era essencial per al feudalisme a Europa entre els segles IX i XV, ja que alliberava al propietari de la terra per ocupar-se d'altres tasques. El desenvolupament de la manufactura i el comerç començaren a crear sistemes capitalistes per generar riquesa; a més, al voltant de la mateixa època, els governs començaren a imposar taxes elevades per pagar el govern i l'exèrcit. El resultat era que la gent de bones aptituds podia treballar per al govern i acumular riquesa sense haver de tenir propietat privada. El mercantilisme es caracteritzà per l'intercanvi regulat per l'estat. Tot intercanvi era organitzat per l'estat i els comerciants realitzaven els intercanvis per part de l'estat. Una porció del profit que en treien s'anava als aristocràtics, que governaven el sistema d'intercanvi; aquests pagaments no anaven destinats a programes públics sinó a sostenir la noblesa i l'aristocràcia. Els comerciants no controlaven la producció, sinó que compraven béns i serveis d'altres mercats i els venien al mercat de casa.

Adam Smith

En els inicis de la política, les lleis eren acords financers entre grans terratinents i la competició. Amb l'aparició de la burgesia, es començaren a sentir veus en les corts que promovien accions que els afavorien a ells i no als grans terratinents. Aleshores, els llocs al

parlament començaren a ser apreciats per gran part de la població. Amb el pas del temps, les persones aconseguiren el dret de votar representants, formar partits, defensar candidats i la lliure associació en general. Actualment, tots aquests factors determinen el grau de democratització d'una societat.

Es podria veure la “Declaració d'Independència” dels EUA com el document més important de 1776, però al Regne Unit, un filòsof escocès anomenat Adam Smith va publicar “La Riquesa de les Nacions”. Smith és considerat el pare de les ciències econòmiques modernes i segueix sent un punt de inspiració per a molts economistes del moment³. Va viure en una època de monopolis estatals. El sistema mercantil defensava que la riquesa és fixa i finita, i que l'única manera de generar riquesa era estalviant o i imposant aranzels elevats a productes estrangers. Això comportava a que les nacions vengessin els seus productes a l'estranger sense comprar-ne d'exterior. Òbviament això va portar a enfrontaments entre països sobre aranzels i va comportar la baixada del comerç internacional. El tema central de la tesi d'en Smith era que la tendència natural de l'home era l'interès propi per la riquesa.

Donant a tota la població la llibertat de produir i intercanviar bens i serveis lliurement (lliurecanvisme) i obrint tots els mercats a la competició (tan nacional com internacional), l'interès propi de les persones comportaria a una riquesa universal amb poca participació del govern. Smith creia que un país necessitava tres elements per portar-se a la prosperitat universal: un interès propi il·lustrat (Smith volia que les persones estalviessin, treballessin dur per l'interès propi), un govern limitat (Smith va veure que les responsabilitats del govern es limitaven a la defensa de la nació, l'educació universal, la infraestructura, l'assegurança de la propietat i el càstig pel crim), una moneda segura i una economia de lliurecanvisme. El tercer element que va proposar Smith era una moneda estable combinada amb principis del mercat lliure. Posant la moneda en funció de metalls (or, plata, etc.), Smith esperava treure el poder del govern de desinflar la moneda fent-ne circular més per pagar per ses guerres i altres inversions innecessàries. Smith volia que el govern mantingués els impostos baixos i

---

³ Davis, William L, Bob Figgins, David Hedengren, and Daniel B. Klein. “Economic Professors’ Favorite Economic Thinkers, Journals and Blogs,” *Econ Journal Watch* 8(2): 126-146. May 2011

eliminés els aranzels perquè només empobrien els ciutadans d'aquell país i impedién l'intercanvi, tant exterior com interior⁴.

L'objectiu del treball de Smith era promoure un moviment social contra la interferència de l'estat. Adam Smith era un filòsof moral. Encara en que creia en la divisió del treball, pensava que allò que determina si el mercat és veritablement lliure és la virtut moral de no voler explotar els altres. Amb l'explotació del altres, el mercat lliure no pot funcionar. Si les classes es desequilibren massa no existeix aquest intercanvi mutu i la riquesa s'ha de buscar en un altre lloc.

Revolució Francesa

Abans de la revolució francesa, els interessos de l'església, l'estat i els mercats estaven units per un sistema econòmic mútuament recíproc. L'aristocràcia tenia el dret a la propietat, normalment heretat de la família i era propietària de la terra controlada pel govern. Com que l'aristocràcia era propietària de les terres, conservava el dret a totes lesavingudes del comerç, controlant els ports, ponts, etc. Aquest poder li era concebut pel govern, el qual estava format per tres estats: l'església, la noblesa i el tercer estat (98% de la població). Els dos primers estats estaven d'acord en aquells temes que els resultaven beneficiosos. La Revolució va eradicar la classe noble i va imposar la classe burgesa com a dominant. En nom del poble i la justícia social, la Revolució Francesa va portar a terme la imposició d'un estat d'Il·luminació per al poble Francès; aquest estat utòpic va ser un fracàs total i va acabar amb la dictadura de Napoleó.

Revolució Industrial i l'origen dels moviments socialistes

A començaments del segle XIX, a Europa no es va seguir l'idea de lliurecanvisme idealitzat per Adam Smith, sinó que es va imposar el domini de la classe burgesa que explotava la classe baixa en la industrialització de les ciutats. Aquesta explotació va comportar una diferència de classe considerable. Aquesta diferència va comportar l'origen del moviment socialista que buscava acabar amb aquest model de burgesia dominant i tornar el poder al poble (classe baixa/proletaris).

---

⁴ Adam Smith and "The Wealth of Nations" www.investopedia.com/articles/.../adam-smith-wealth-of-nations.asp

Els moviments socialistes

Els moviments socialistes tenien com a principal objectiu eliminar la classe burgesa dominant, però en comptes d'optar pel model lliurecanvista d'Adam Smith, varen posar com a objectiu la imposició de justícia social i igualitarisme. En el moviment socialista hi havia dos corrents dominants: les persones que volien un estat de convivència comuna i els anarquistes. Els anarquistes volien aconseguir una societat on no hi hagués cap tipus d'autoritat i les persones s'organitzessin lliurement. D'altra banda, hi havia els comunistes i els socialistes, ambdós volien aconseguir una societat on les persones convisquessin en una comunitat autosuficient on tothom depengués de la resta de la societat. Els socialistes pensaven que aquest estat s'havia d'aconseguir mitjançant la representació democràtica i la persuasió, mentre que els comunistes proposaven una revolució proletària que desfés del sistema i imposés aquest estat ideal.

Nazisme

El terme Nazi prové de l'acrònim "Partit Socialista Nacional de Treballadors Alemanys". Aquest partit i aquesta ideologia tenien com a objectiu imposar un estat socialista, però només per a les persones alemanyes de la raça ària. Això va portar a la segregació racial i al genocidi pel qual es coneix el moviment, però en el fons és un moviment ultra nacionalista i cooperatiu. Al començament del moviment i per tal de reactivar l'economia, es van fer ocupar els llocs de treball per tots el alemanys i es va aconseguir treure el país de la crisi econòmica mitjançant la cooperació forçada dels ciutadans alemanys.

Feixisme

El feixisme es va originar després de la primera Guerra Mundial, durant els 20 anys de pau. El terme "feixisme" va ser utilitzat per primer cop per Benito Mussolini en el Partit Socialista d'Itàlia. El terme "feixista" prové d'una analogia utilitzada pel mateix Mussolini en un discurs on descriu el poble ideal com a *fasces* (agrupació de branques), les quals són més potents unides que no pas com a branques individuals. El moviment feixista té com a objectiu la imposició nacional del socialisme i la divisió del treball on cada branca (ja un sigui miner, una dona de casa o un militar) del *fasces* crea un estat fort i organitzat.

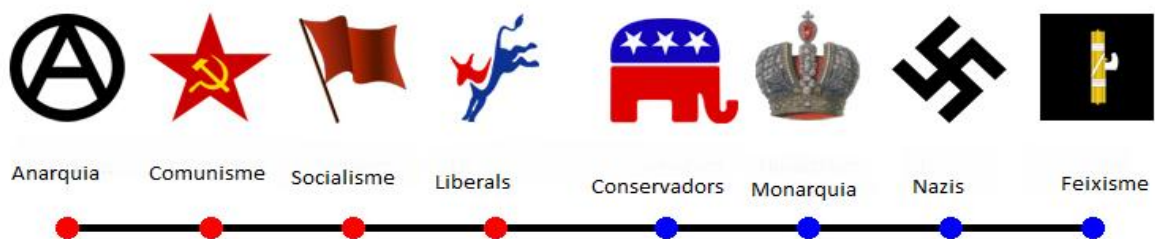
2 Espectre Polític

Un model és una representació simplificada de la realitat que té com a objectiu millorar l'enteniment d'un concepte o conceptes. En el cas de l'espectre polític, això es fa situant o les ideologies o els mateixos partits sobre un model per tal d'entendre un partit i la seva relació ideològica respecte els altres. Un model es considera correcte si compleix dos requisits: per una banda, ha de facilitar l'enteniment d'un concepte i per l'altra, els conceptes presentats i la seva relació han de ser fidels a la realitat.

Al llarg del temps, els politòlegs han elaborat múltiples models polítics; des de models simples lineals fins a models multidimensionals. Els principals models polítics són descrits a continuació.

Model Lineal

Tradicionalment, la gent parla d'Esquerra, Dreta i Moderats. La majoria dels partits polítics s'entenen segons aquest model lineal. En els orígens de la Revolució Francesa, l'ala esquerra era anomenada “el partit del moviment” i l'ala dreta “el partit de l'ordre”. Avui en dia hi ha una associació directa d'ideologies com: Progressistes, Liberals, Ecologistes, Socialistes, Comunistes i Anarquistes amb “Esquerres” i Conservadors, Capitalistes, Monàrquics, Teòcrates, Nazis i Feixistes amb “Dretes” (Document 1).

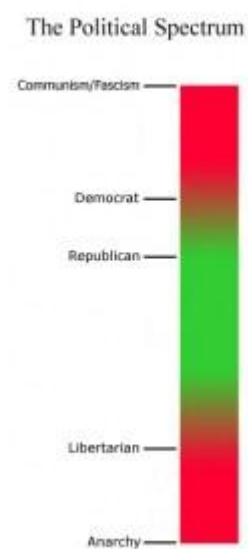
Document 1. Model lineal mostrant la posició de diversos partits polítics

La revolució Francesa (1789) va acabar amb el “dret diví del rei”. En l'assemblea nacional els ducs i els barons, que es situaven a la dreta del rei (els seus defensors), també s'assentaren a la dreta del president i els revolucionaris, a la seva esquerra. La premsa del moment per distingir els dos partits utilitzava els termes “dreta” i “esquerra”. Quan l'assemblea nacional va ser reemplaçada per l'assemblea legislativa (1791) amb representants nous, la distribució

dels llocs seguia igual. Els “innovadors” s’assentaren a l’esquerra, els “moderats” s’assentaren al mig i els “defensors de la constitució” es trobaren al mateix lloc on s’havien assentat els defensors de l’Antic Règim. Després del “cop d’estat” al 1793 i l’empresonament dels Girondins, l’ala dreta de l’assemblea es trobava buida i els pocs representatius que quedaven es desplaçaren al centre. Després de la Reacció de Termidor, l’ala esquerra va ser executada i abandonada, i la distribució al parlament es va abolir.

Aquesta gràfica, per entenedora i simple que sigui, no és adequada per explicar les diferents orientacions polítiques. Hi ha diversos errors conceptuals que provoquen confusions i estereotips. Per exemple, realment s’hauria de col·locar Comunisme a l’extrem oposat de Feixisme, quan els dos eren estats totalitaris? A més, ja que l’anarquia és l’absència de govern, s’hauria de situar al costat d’un estat totalitari? Passem d’un govern que regula cada aspecte de la vida dels ciutadans a cap govern en absolut.

Una crítica al model lineal mostrat a dalt és que només es mostren les tendències econòmiques, per això s’elaboraren altres models per comparar orientacions socials (Document2).

Document 2. Model Lineal alternatiu, mostrant els pensaments Republicans en el centre

El problema d’aquestes dues gràfiques és que poden ser interpretades i dissenyades per enfocar qualsevol ideologia com la correcta. Tal com es veu en la segona gràfica, els pensaments republicans es veuen com a moderats i en la primera, queden més ben parats els Demòcrates⁵.

També hi ha errors de terminologia que indiquen que aquest model no és adequat. El terme feixisme fou inventat per Benito Mussolini, cap del partit Socialista d’Itàlia, per expressar com un conjunt d’individus és més fort unit, de la mateixa manera que un agrupament de branques (o *fascies* en italià) és més resistent que una de sola. De la mateixa manera, el terme “Nazi” és un abreujament pel Partit Socialista Nacional de treballadors Alemanyans. Molta gent

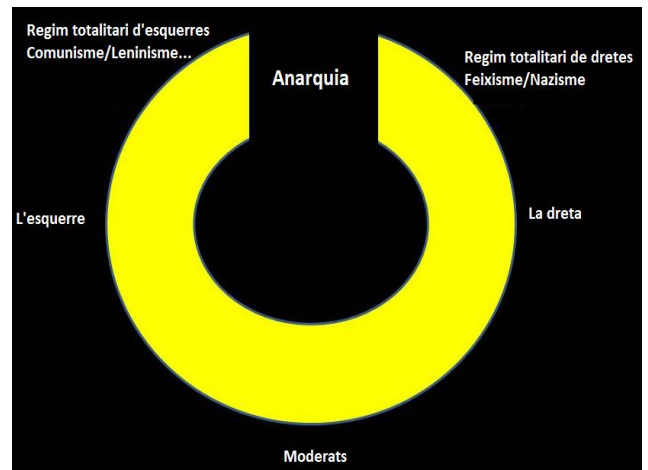
⁵ “The Evolving Political Spectrum”, Third Party and Independent Archives, 15 September 2009

no relaciona el terme “Socialista Nacional” amb el regnat pràctic dels Nazis. Un tercer exemple del que la gent considera un mal ús de la paraula “socialista” és en el nom de l’antiga Unió Soviètica, l’URSS que és un acrònim per la Unió de Repúbliques Soviètiques Socialistes, normalment considerat un estat Comunista.

El Model de Ferradura

EL Model de Ferradura, que s’atribueix al filòsof francès Jean-Pierre Faye⁶, competeix amb el model lineal i el millora apropant les posicions totalitàries de les extremitats d’Esquerres i de Dretes, i reconeixent que l’anarquia com a absència d’estat més aviat és una filosofia fora de qualsevol espectre.

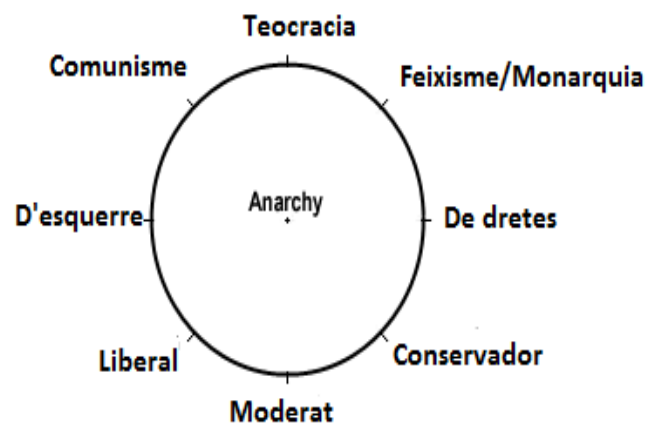
Aquesta gràfica és incompleta perquè no ens especifica quins són els pensaments que fan que un individu es classifiqui segons una ideologia o no.

Document 3. L’espectre polític en Model de Ferradura

El Model Circular

Aquest model serà un pas important per passar a un model similar on l’espai entre els dos extrems serà unit per l’ideal de Teocràcia (que pot ser inspirat per la religiositat o per una persona d’autoritat semblant a la divina). Aquesta variant és important perquè representa la idea que un règim totalitari és independent del partit al qual comença i que els ideals de dretes i esquerres, quan són portats a l’extrem, arriben al mateix lloc. Un altre concepte important que esmenta aquest model és la idea d’Anarquia com un ideal independent de tots els altres, que posen en dubte si la noció d’una abolició de l’estat es pot considerar un moviment polític. De la mateixa

Document 4. L’espectre polític en Model Circular

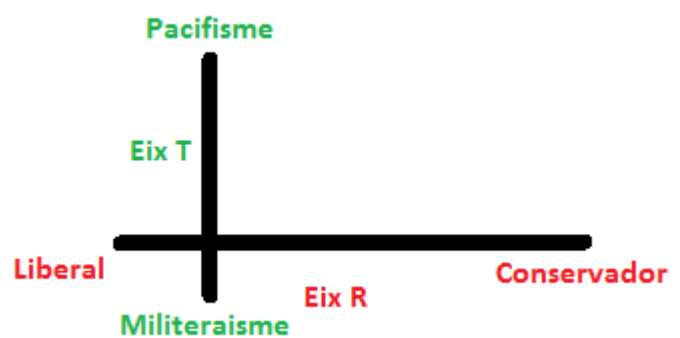
⁶ Encel, Frédéric; Thual, François, "[United States-Israel: A friendship that needs to be demystified](#)", 13 November 2004

manera com en el Model de Ferradura, aquesta gràfica comet el mateix error per no identificar les idees que representen cada partit.

Model Eysenck

Un dels primers científics socials a considerar com millor descriure la variació política va ser Leonard W Ferguson. L'any 1950 va realitzar una anàlisi de valors polítics utilitzant els següents termes: contracepció, pena de mort, censura, comunisme, evolució, llei, teisme, tractament dels criminals i guerra. En analitzar els resultats, va identificar tres factors que provocaven variació política: Religiositat, Humanitarisme i Nacionalisme.

Poc després, l'any 1956, Hans J Eysenck va compilar una llista d'articles polítics de diversos diaris anglesos i va preguntar a un grup de persones si estaven a favor d'unes frases. En analitzar d'una manera similar a Ferguson, va concloure que la variació política depenia de dos factors: "Radicalisme" (Factor R) i "Obertura de la ment" (Factor

Document 5. El Model Eysenck original

T). El factor R d'Eysenck es pot identificar ràpidament amb l'eix clàssic "Dreta-Esquerra". El factor T és més difícil de definir. Les persones que puntuaven alt a l'eix T generalment estaven a favor del pacifisme, la igualtat de races, l'educació religiosa i les restriccions als avortaments. Qui puntuava baix tenia actituds properes al militarisme, el càstig dur als criminals, etc... Malgrat les diferències de metodologia, localització i teoria, els resultats obtinguts per Eysenck i Ferguson eren molt similars.

Les dimensions de R i T van ser elaborades per enquestes a la població d'Alemanya, Suècia⁷, França⁸ i Japó⁹. Un resultat interessant que es va veure va ser que la majoria de variació

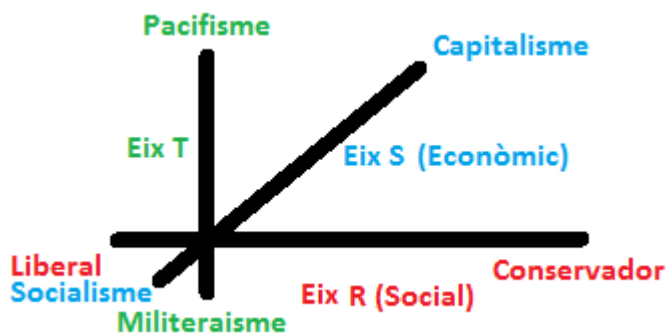
⁷ Eysenck, H.J. (1953). "Primary social attitudes: A comparison of attitude patterns in England, Germany, and Sweden". *Journal of Abnormal and Social Psychology* 48 (4): 563–8. doi:10.1037/h0054347

⁸ Eysenck, H.J. (1956). *Sense and nonsense in psychology*. London: Penguin Books

⁹ Dator, J.A. (1969). "Measuring attitudes across cultures: A factor analysis of the replies of Japanese judges to Eysenck's inventory of conservative-progressive ideology". In Schubert, Glendon A.; Danelski, David Joseph. *Comparative judicial behavior: cross-cultural studies of political decision-making in the East and West*. Oxford University Press

política al Regne Unit i als EUA era a l'eix "Esquerra-Dreta"(eix R), mentre que a França la variació era major a l'eix T. Estudis posteriors han demostrat que a països de l'Orient Mitjà només hi havia variació a l'eix T. Això ens podria indicar una diferència cultural gran respecte als altres països que defineixen variació política principalment per termes econòmics.

Aquest model d'Eysenck va rebre moltes crítiques, principalment per Milton Rokeach, que va desenvolupar el seu propi model l'any 1973 on va criticar la necessitat d'un eix T i va intentar redefinir l'eix R centrant-lo més en termes d'igualtat-llibertat¹⁰. Després de més estudi, Eysenck va redefinir la seva metodologia per incloure-hi més preguntes sobre temes econòmics. Fent això, va treure a la llum un trencament en l'eix "Esquerra-Dreta" entre política social i política econòmica, amb una dimensió abans no vista de "Socialisme-Capitalisme" (Factor S). Donat que és conceptualment diferent del model previ d'Eysenck, el factor S ajuda al factor R, indicant que un desplaçament en l'espectre lineal també comporta canvis de pensaments de valors socials i econòmics. El factor S es dirigeix més per termes d'igualtat de salari i grans corporacions, mentre que R es relaciona més amb el tractament de criminals, temes sexuals i l'ús de l'exèrcit.

Document 6. El Model elaborat per Milton Rokeach

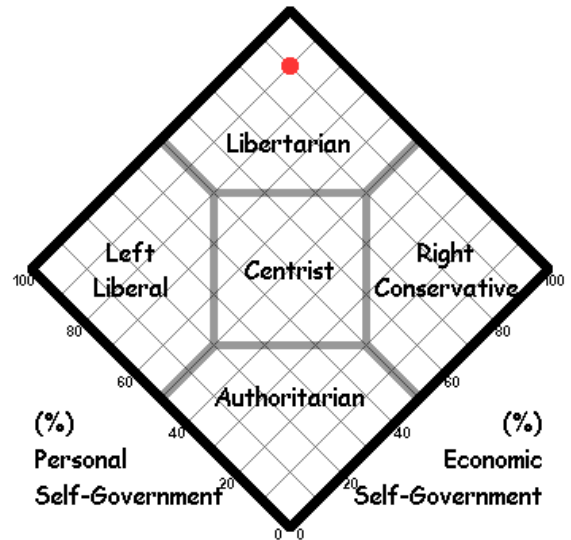
El problema amb aquests intents de situar la variació política és que els diferents eixos polítics són dependents entre ells i una variació en un dels eixos comporta necessàriament a la variació en un altre. Els eixos R i T són massa abstractes i generals per poder-hi situar variacions polítiques.

¹⁰ Rokeach, Milton (1973). [The nature of human values](#). Free Press

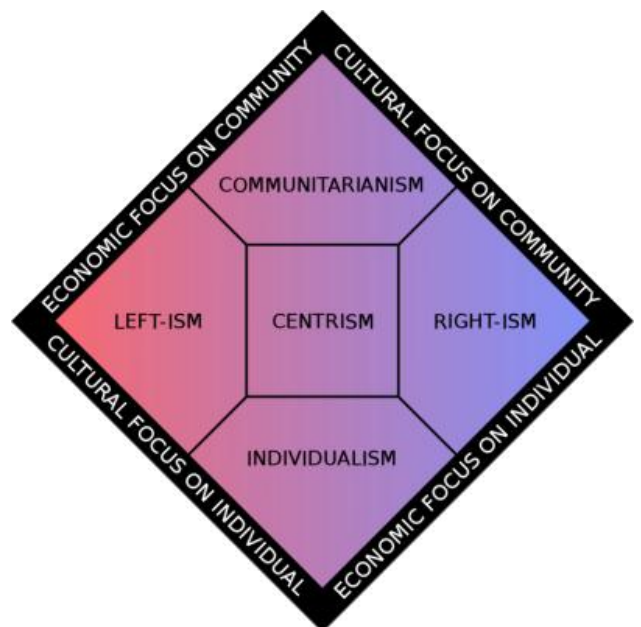
La Gràfica Nolan

La Gràfica Nolan va ser creada pel cofundador del “Partit Llibertari dels EUA” David Nolan¹¹. Nolan creu que la major diferència entre les diferents filosofies polítiques és el control que hauria de tenir l'estat sobre la vida de les persones. Va raonar que totes les accions polítiques humanes es poden dividir en dues categories generals: econòmica i personal, i va desenvolupar una gràfica per il·lustrar que les seves creences representaven la màxima llibertat, tant social com personal. Segons Nolan, la frustració més gran del model “Esquerra Dreta” era que el terme “Liberal” només es referia a la llibertat personal i “Conservador” només es referia a la llibertat econòmica.

La seva gràfica inicialment estava basada en una publicada per dos anarquistes al 1970¹². Varen posar l'anarquisme a l'ala esquerra i el feixisme a la dreta, el capitalisme individual en un racó anomenat “Llibertari”, i la comunió estatal en el racó anomenat “Comunitat Totalitària”. Nolan va arreglar la gràfica per il·lustrar els seus pensaments polítics (llibertarianisme en lloc d'anarquisme). Segons Nolan, la major part de l'activitat d'un govern afecta les economies (allò que la gent produeix i es ven) i les decisions personals (amb l'excepció de les relacions, allò que poden fer amb els seus cossos i què poden pensar). Argumenta que les posicions polítiques poden ser definides segons allò que el govern interfereix en aquests

Document 7. Gràfica Nolan Original que mostra el Llibertarianisme al punt de trobada de les llibertats

Document 8. Variació de la Gràfica Nolan per representar diferents punts de vista com a més adequats.

¹¹ Nolan, David "Classifying and Analysing Political-Economic Systems" *The Individualist* January 1971

¹² Christie, Stuart and Albert Meltzer *The Floodgates of Anarchy*. London: Kahn & Averill, 1970

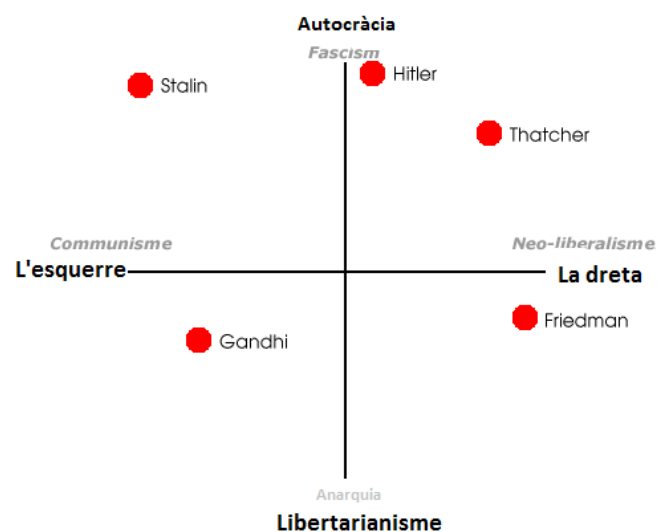
dos aspectes. Les extremitats són una absència de govern en cap de les àrees i un control del govern total o gairebé total de tot.

La gran innovació de la Gràfica Nolan és que deixa de banda la visió de la política unidimensional. La gràfica Nolan divideix les orientacions polítiques segons dos eixos: l'econòmic i el personal. Els errors conceptuals que presenta la Gràfica Nolan són diversos. Un dels problemes principals és l'ús de la paraula "llibertat". En una enquesta de 1.000 persones totes diran que estan a favor de la llibertat, i al comparar ses diferents opinions es veu que la llibertat d'un home és l'esclavitud d'un altre. Mirant la llibertat econòmica, les lleis de prohibició de la formació de sindicats és un pas cap a més llibertat econòmica o a menys? La creació de monopolis allibera el mercat o el restringeix? Una altra crítica d'aquest model és l'ús del terme "control" de l'estat, l'error és que les lleis i regulacions no necessàriament són perjudicials per a la llibertat, sinó que poden tenir l'efecte final de facilitar-la.

La Brúixola Política

El model bidimensional esmenta dos eixos totalment independents l'un de l'altre. L'eix de les absisses determina la llibertat econòmica que ha de tenir el individu, el d'absisses regula la llibertat social que ha de tenir la comunitat.

En la Brúixola Política, l'eix Econòmic (Esquerra- Dreta) mesura l'opinió de com hom creu que l'economia hauria de funcionar. A l'esquerra es representa una visió que l'economia hauria de ser governada per cooperatives comunes (que poden ser dirigides per l'estat o per sindicats). D'altra banda, la dreta es defineix per la visió que l'economia s'hauria de deixar lliure i que la competitivitat dels individus i les organitzacions milloraran la societat. El segon eix (Autocràtic- Llibertari) mesura les opinions polítiques en un sentit social, referint-se al nivell de llibertat personal. L'extrem llibertari és la

Document 9. Brúixola Política amb figures importants representades

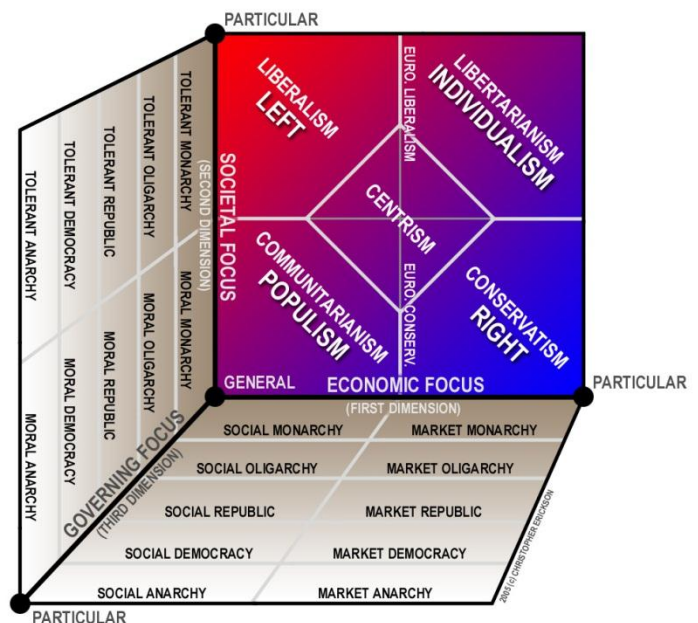
creença que la llibertat personal hauria de ser màxima, mentre que l'extrem autocràtic representa que l'autoritat i la tradició haurien de ser respectades davant de tot.

La gràfica intenta romandre ferma a les concepcions d'Esquerra-Dreta argumentant que la posició d'un individu depèn de si creu que les persones han d'actuar conjuntament per a aconseguir els seus objectius o si cada individu és responsable d'ell mateix.

Aquesta gràfica presenta molts errors conceptuals. El més greu és que és impossible situar-hi conceptes com "Liberal" i "Conservador". Aquesta gràfica té l'enfocament principalment en la llibertat d'un individu respecte a l'estat i als altres. El problema d'això és que els dos eixos estan relacionats, no són independents. Si anem a l'extrem dret de l'eix de les abscisses (neoliberalisme) tindríem una societat on tothom es preocupés pel seu benestar i com a individus decidissin ajudar els altres. Això implicaria que no hi hauria medicina socialitzada ni cap servei públic i gairebé no hi haurien impostos. Això s'assembla a un estat anarquista on el govern no té cap funció. Igualment, si tinguéssim una societat col·lectivista, on tothom ajudés a tothom, els impostos serien gairebé el 100% per tal de produir béns per a tota la societat conjuntament. Per recollir els impostos i fer funcionar tots aquests serveis públics seria necessari un govern gran i que tingués molta presència en la vida individual de les persones.

El Cub Friesian

L'institut Friesian va crear un altre model polític en forma de cub. Aquest cop dividint l'eix de llibertat en llibertat positiva (capacitat de participar en la democràcia del propi país) i llibertat negativa (dret que té un individu a què el govern no interfereixi en la seva vida). Tal com el cub de Vosem, estava basat en la gràfica Nolan, només afegint un eix en aquesta i sub-categoritzant els eixos en categories més precises. Si recordem,

Document 10. Cub Friesian amb les divisions corresponents

els requisits que ha de complir qualsevol model són que ha de ser precís conceptualment i que ha de facilitar l'enteniment. Els problemes que aquesta gràfica ens presenta són, per una banda, que hi ha eixos predeterminats i això resulta en la necessitat d'afegir-hi més eixos per completar-la, la qual cosa ens indica que no és precisa conceptualment. A més, que al moment d'entrar en tres dimensions, la capacitat de facilitar l'enteniment es fa més difícil, i a sobre n'hem d'afegir una altra. D'aquí podríem treure dues conclusions. Primera, que les orientacions polítiques són massa complicades per representar-les amb eixos i que cada tema polític que existeix és un eix per separat. Segona, que la gràfica Nolan no tenia delimitats els eixos correctament, perquè quan delimitem els eixos ens haurien de quedar pocs totalment independents l'un de l'altre que poguessin explicar totes les orientacions polítiques; si veiem la necessitat d'afegir-hi més eixos vol dir que no són veritablement primitius.

El model millor

De tots els models que hem descrit anteriorment, descriuré quin o quins són els millors en el següent apartat. De tots aquests casos podem concloure que els models més eficients són la Gràfica Nolan i la Brúixola Política. La Gràfica Nolan perquè realitza aquella funció primordial de qualsevol gràfica estupendament, la de facilitar l'enteniment. En el cas que la Gràfica Nolan fos massa senzilla i no fos fidel a la realitat, considero que la Brúixola política també és un model relativament senzill i més complet conceptualment que la Gràfica Nolan.

3 El meu model Polític

Com hem vist en el transcurs d'aquest treball, al llarg de la història s'han intentat utilitzar diferents models per relacionar les diferents ideologies polítiques de les persones. A partir d'aquests models, múltiples variacions han sortit per intentar englobar les mancances de l'anterior. Els problemes principals que presenten aquestes gràfiques són la dependència dels eixos i la relació de partits i no de conceptes. És necessari que els dos eixos siguin independents a nivell de significat. Si no ho són, vol dir que hi ha una tendència política que no expliquem. El problema de partits i no ideologies és el que ens presenten les primeres gràfiques que hem observat. Aquest sistema sí que relaciona els partits polítics per com de semblants són les idees que comparteixen però no defineix les idees/creences d'un partit o grup. Amb això, aconseguim que al llarg del temps les ideologies dels partits polítics vagin modificant-se però segons aquest sistema arbitrari, segueixen en el mateix punt de referència respecte dels altres que abans.

A continuació, elaboraré el meu model polític. Per evitar l'error de "partits i no ideologies" primer treballaré amb ideologies polítiques (diferents posicions polítiques que adopten les persones) independentment del partit amb què generalment van associades. Per evitar l'error de "dependència dels eixos" primer escriuré un seguit de diferents posicions polítiques, les descriuré i llavors serà qüestió d'identificar quines tendències són dependents l'una de l'altra i d'aquesta manera delimitar-les per trobar el nombre mínim d'eixos. Aquests eixos seran totalment independents l'un de l'altre i al combinar-los s'hi podrà situar cada tendència política. Per mostrar la superioritat del meu model, situaré els partits polítics dominants en els EUA, el Regne Unit i Espanya en el meu model, en la Gràfica Nolan i en la Brúixola Política i compararé els resultats.

Orientacions polítiques

Per evitar la interferència de partits polítics, només treballaré amb ideologies o tendències. Aquestes són un seguit de tendències polítiques que engloben tots els àmbits de la variació política.

- Gran despesa del Govern – Un Govern que gasta poc
- Un Govern que subvenciona – Capitalisme pur
- Excepcionalitat de l'individu – Igualitarisme
- Redistribució de la riquesa – Bretxa fiscal
- Llei política – Llei natural
- Llibertarianisme – Feixisme
- Idealista – Personalista
- Llibertat de fracassar – Fracassar=llibertat
- Teoria Constreta – Inconstreta
- Nacionalisme – Multiculturalisme

Revelació

Totes les diferències ideològiques que són freqüents en la societat d'avui en dia, com per exemple altruisme, religiositat, patriotisme, etc. no tenen importància política. Només en tindrien si l'individu cregués que és la responsabilitat del govern defensar aquests ideals.

Despesa del Govern

La idea que un govern gran millora la societat es basa en la idea que tot govern simplement és un d'acord entre tots els ciutadans per invertir el seu capital juntament en programes que milloraran la societat. La creença que la força cooperativa és més poderosa que quan un es busca el mèrit individual. Les persones a favor d'un govern cada cop més gran argumenten que el govern és la representació dels ciutadans i per això sempre té els nostres interessos a primera disposició. Les possibles despeses que es creu que hauria de realitzar aquest govern inclouen tots els serveis públics (transport, educació, etc.) i a mesura que augmenta el poder i la força econòmica del govern, coses com la seguretat a la llar, la medicina universal i un treball assegurat. Aquest pensament portat a l'extrem produiria una societat on cada aspecte de la vida tingués una implicació del govern: la medicina, la casa, l'educació, el treball i en alguns casos molt extrems les relacions romàntiques. Per pagar tota aquesta despesa seria necessària l'abolició de la propietat privada perquè la propietat estaria assegurada pel govern.

La idea d'un govern petit es defensa amb la idea que quan més petit el govern, més lliures són les persones. Es basa en la idea que les persones saben prendre les decisions millor que un govern. Aquesta gent creu o bé en l'abolició de l'estat o bé en un estat petit per així poder respondre millor a les necessitats dels ciutadans. Quan més radicals som en aquest sentit, menys despeses hauria de tenir el govern, fins a l'extrem absolut de la seva eliminació (Anarquia).

Un govern que subvenciona vs. capitalisme pur

Aquestes tendències que sovint es troben en oposició discuteixen sobre si el paper del govern és, mitjançant inversions en el mercat, estimular l'economia per millorar la vida dels ciutadans. Aquestes subvencions pretenen ajudar un grup específic de persones (poden ser subvencions per a la classe alta o la baixa) perquè els individus que prenen les decisions creuen que aquesta és la millor forma de millorar la societat com a conjunt.

L'altra posició defensa que aquest procediment només aconsegueix que el govern desplaci llocs de treball i riquesa d'una part de la nació a un altra, i la situació final només aconsegueix dèficit. Aquesta gent defensa que les decisions humanes als llocs de poder són imperfectes i el mercat lliure és una eina gairebé perfecta mitjançant la qual es pot millorar la societat i per això no ha de ser afectat.

Excepcionalitat/Igualitarisme

Aquestes dues ideologies òbviament són oposades. L'igualitarisme és la creença que tots els homes som iguals i hem de ser tractats igual. Les diferències socials que presentem avui en dia són causades per malentesos produïts a l'antiguitat i totes les variacions polítiques i els intents de millorar han comès l'error de partir del mateix punt inicial. Per tal d'aconseguir aquest igualitarisme hem de alliberar-nos de la història d'una manera semblant a la revolució proletària de Marx.

L'altra posició es basa en la filosofia de John Locke amb el concepte de "Tabula Rasa", que defensa que tots els homes són creats iguals però al llarg de la vida, per culpa de les diferents experiències i vivències, es converteixen en éssers diferents i que certs persones adquireixen atributs superiors als altres, i que aquesta distinció hauria de ser reconeguda en una societat on aquella gent amb més virtuts tingués més poder. Aquesta situació motivaria les persones que es trobessin en situacions inferiors a aplicar aquestes virtuts per tal d'accedir al poder. D'aquesta manera, la societat milloraria com a conjunt.

Bretxa fiscal/Redistribució de la riquesa

La necessitat d'una bretxa fiscal és un tema molt semblant l'anterior. En general, l'estat Igualitari s'aconsegueix mitjançant un govern que reparteix la riquesa de la nació entre els seus ciutadans de manera que tothom tingui les mateixes oportunitats econòmiques i socials. Els defensors de la redistribució de la riquesa descriuen això com l'estat perfecte i l'objectiu final de la societat com a conjunt. Els defensors de la bretxa fiscal ho veuen com la manera més justa de distribuir el poder segons els mèrits individuals de les persones perquè així les persones "millors" aconseguirien més poder.

Llei Política i Llei Natural

Les lleis naturals es defineixen com a aquelles lleis que vénen donades a la humanitat, no per individus que les acorden, sinó com a principi moral (vida, llibertat i recerca de la felicitat). Són aquelles lleis en què tota societat civilitzada es basa. Per això aquestes lleis no es poden canviar mai per capritxos de la població en aquell moment; per exemple "Llibertat de pensament" és una llei natural que no hauria de ser canviada mai. Aquesta teoria pot ser una justificació similar a la de Plató dels perills d'una democràcia, no sempre l'opinió majoritària és la correcta sinó la decisió d'aquelles persones que es demostren superiors i que ho fan en interès comú de totes les persones.

Les lleis polítiques són aquelles lleis que s'arriben a fer mitjançant el sistema polític. Són elaborades pels savis que arriben al poble i els fan veure que aquesta llei és la correcta i adequada per a ells; amb la majoria s'imposa la llei. Cada generació té el poder de canviar totes les lleis de la manera que vegin adequada per així respondre millor a les necessitats de la societat en aquell moment. Un exemple de llei política són els intents durant la revolució francesa de canviar el nombre de mesos en un any i el nombre d'hores en un dia.

Llibertarianisme/Feixisme

El llibertarianisme és la creença que la vida es pot viure al màxim si l'individu és el qui pren les decisions i la seva felicitat depèn dels seus fracassos i els seus èxits. Aquests fracassos i èxits són determinats pel valor dels objectes o serveis que produeix. Això comporta que els individus visquin la vida com poden, i si certes persones no produeixen material de valor ni contribueixen a la societat no podran viure en ella. Per això el viure en pobresa és una decisió personal que prenen les persones.

El terme “feixisme” surt de la paraula “fasces” que es refereix a una agrupació de branques. Individualment les branques són febles però agrupades en són més fortes. Aquest model d'un estat comporta a que els individus renunciïn a certs drets per tal de formar un conjunt més poderós per ajudar a la societat. En un estat veritablement feixista cada individu tindria el seu lloc a la societat assignat així la pobresa no existiria.

Teoria constreta i inconstreta

Per sota de la política i els partits d'un individu hi ha un conflicte de visions de la humanitat¹³. Les persones que tenen la visió constreta veuen la humanitat com un ser egocèntric i creuen que la societat com a conjunt és millor apel·lant a l'interès propi de les persones. Accepten que la humanitat per la seva naturalesa és egocèntrica (Thomas Hobbes, Adam Smith). En el moment de fer decisions la teoria constreta raona que com que els humans són imperfectes, les decisions que proposen també ho seran, per això es creu que en una decisió no hi ha opció perfecta sinó que s'ha de triar l'opció que s'aproximi més a la perfecció. La teoria constreta creu que tota acció i intercanvi que es produeix és per benefici propi; per exemple, un no crida a la humanitat del carnisser sinó que reclama els beneficis que ell tindrà d'aquella acció. Segons la visió constreta de la humanitat, la història és un seguit de provar i fracassar diferents formes de governar, i aquesta informació ha de ser conservada.

La visió inconstreta de la humanitat la veu com un ser no egocèntric, sinó confós amb el potencial de reconèixer les necessitats dels altres en la societat i actuar de la manera que cregui correcta (Jean-Jacques Rousseau, Maximilien Robespierre). La teoria inconstreta raona que hi ha una veritat absoluta i aquesta veritat no s'hauria de compensar amb una altra ja que és el deure d'aquelles persones (Ment Cultivada) que saben aquesta veritat absoluta convèncer el poble de la validesa d'aquella opció. L'home virtuós no és constret per la seva natura egocèntrica. Segons la teoria inconstreta de la humanitat, la història és considerada com una cadena política i filosòfica de la qual ens hem d'alliberar.

Idealista/Personalista

Segons la visió idealista, el paper del govern és promoure els ideals morals dels individus. Els personalistes veuen que el govern ha de mantenir-se com a punt neutral i deixar que els individus expressin els ideals personalment. Un extrem radical de l'idealista seria els

---

¹³ Thomas Sowell "A Conflict of Visions"

Germans Musulmans, que volen imposar la llei Xaria i com he mencionat en la revelació, qualsevol creença que hom vol imposar sobre la societat.

Llibertat de Fracassar/ Fracassar=llibertat

Aquest dilema discuteix si el govern té el dret d'interferir en la vida dels ciutadans per tal de promoure la seva salut i felicitat. Un exemple d'això seria quan el govern imposa lleis contra la compra de cigarrets o del menjar poc saludable. L'altre extrem és la creença que la llibertat pura es basa en la capacitat de poder fracassar d'un individu i no és responsabilitat del govern interferir en la vida personal dels ciutadans.

Nacionalisme/Multiculturalisme

El nacionalisme identifica els individus d'una nació per naixement, etnicitat o religiositat. A l'extrem d'aquesta gent, tindrien el dret d'exercir el govern segons els seus interessos propis. Les persones que no són d'aquesta nació no tenen el dret d'expressar la seva identificació cultural.

En una societat multicultural, cada minoria tindria el dret d'expressar la seva identitat cultural. En un estat Multicultural cada cultura és considerada com a igual i per això deixa d'existir una cultura nacional específica. La preocupació principal de l'estat multicultural són els grups o cultures indígenes que havien tingut un paper important en la història d'una nació; a aquests grups se'ls concedirien certs drets per poder continuar existint. Els immigrants poliètnics voluntaris han d'acceptar un cert grau de responsabilitat per integrar-se a la nova nació. Hi ha vàries excepcions, com per exemple els problemes presentats per supervivents de la pobresa o la guerra, o altres grups com els Americans-Africans que no eren transportats als EUA voluntàriament. Les seves necessitats i drets específics al grup o cultura s'han de tenir a primera disposició. Will Kymlicka¹⁴ defensa que els drets concedits a certs grups o cultures es donen per fets amb lleis "Liberals", i en alguns cassos són necessaris.

Així, podem observar que Multiculturalisme i Nacionalisme no són tan diferents com semblen; ambdós lluiten per mantenir una estructura cultural, la força o per incentius tan econòmics com socials. L'única diferència observable és que el Nacionalisme defensa/imposa una sola cultura per a un país i el Multiculturalisme selecciona un nombre variat de cultures i les manté fixes en un país. Per exemple, amb el mateix fi actuen un ultra-

---

¹⁴ Kymlicka, Will. (1995). [*Multicultural Citizenship: A Liberal Theory of Minority Rights*](#). Oxford: Oxford University Press. p. 16.

catòlic que criminalitza exhibicions paganes que un multiculturalista que criminalitza el discurs de l'odi dirigit a una cultura defensada per l'estat. Aquí es veu reflectit un intent de perfeccionar la cultura amb un equilibri de cultures o cultura no natural per tal de perfeccionar la societat.

Delimitació dels eixos

En els exemples que he citat anteriorment, els dos factors decisius dominants són la creença en un govern regulador i la visió constreta o inconstreta de la humanitat.

A continuació explicaré com aquests dos eixos són adequats per explicar totes les variacions polítiques anteriors.

En el cas d'un govern que subvenciona el mercat o les vides de les persones en comptes del capitalisme pur, la tendència que opinava que era el paper del govern interferir en l'economia seria la combinació d'un govern prou gran per realitzar-ho i la creença que hem de perfeccionar aquest món de la millor manera que podem (visió inconstreta/ Govern Gran). La creença en el capitalisme pur es basa en la limitació del govern i la creença que la competitivitat humana és la força que hauria d'avançar la societat.

En el cas de l'Igualitarisme és un intent de crear un món perfecte (visió inconstreta) amb o sense l'ajuda d'un govern gran. Les persones que opten per l'Excepcionalitat creuen en aquesta visió imperfecta i competitiva de la humanitat (visió constreta).

La preferència entre llei política i llei natural és una que va molt relacionada amb la visió constreta o inconstreta, la qual normalment presentem en forma de Democràcia o Repúbliques. Una República es basa en l'idea que els humans per naturalesa som imperfectes i fa falta una constitució estricta i immutable per tal d'evitar que caiguem en els nostres capritxos instintius. La Democràcia és la creença que la saviesa sempre es troba entre la multitud i és el deure de "La Ment Cultivada" fer veure a les masses la solució perfecte.

La tendència entre llibertarianisme i feixisme òbviament va molt relacionada amb la mida respectiva del govern però el llibertarianisme es basa en una filosofia molt constreta on es veu que aquesta competitivitat natural humana ha de ser aprofitada amb el mercat lliure, i el feixisme té idees de la teoria inconstreta amb la idea del poder present en un poble unit a una sola causa i guiat per l'estat.

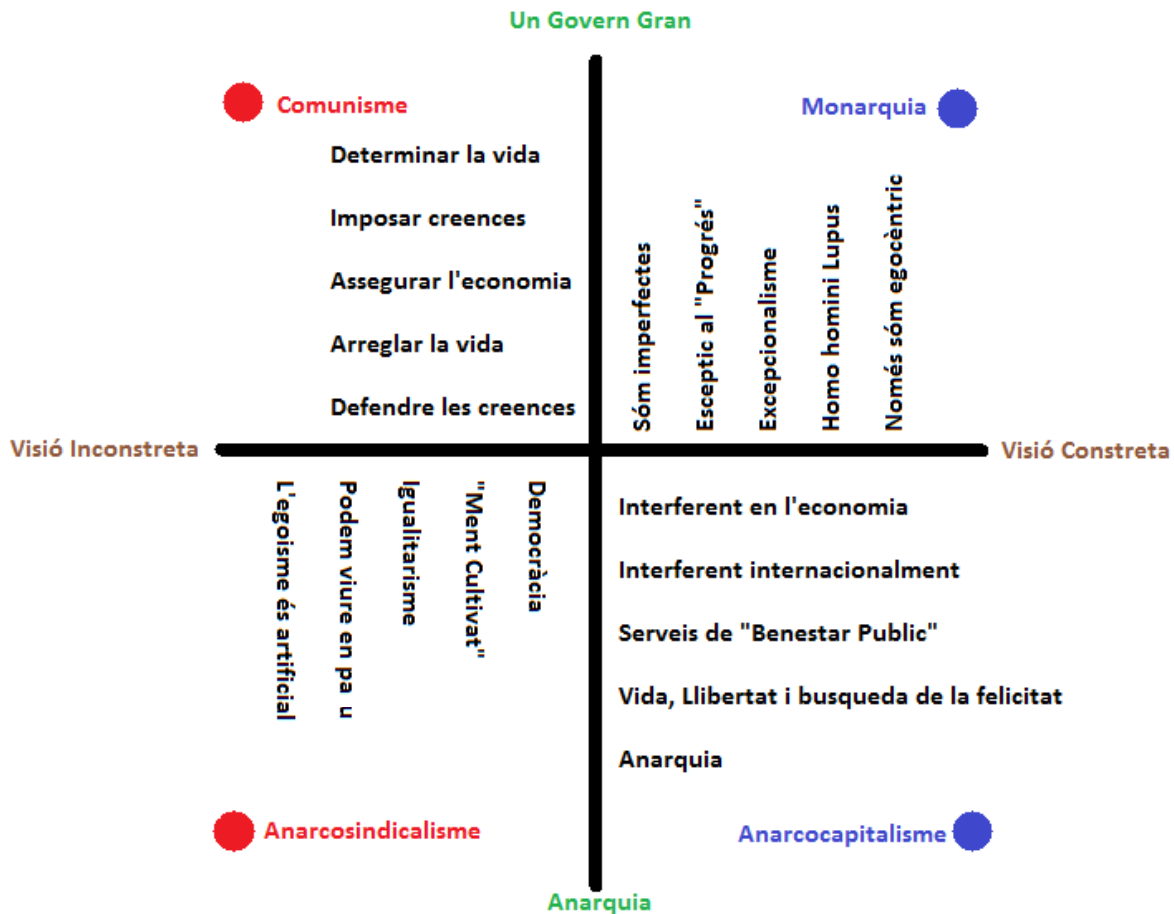
Les tendències entre si el govern ens ha defensar les nostres idees va molt correlat amb la visió constreta-inconstreta de la humanitat. La “Ment Cultivada” hauria d’imposar aquesta doctrina superior pel bé de tothom possiblement amb l’ajuda d’un govern gran. El cas contrari es basa en la teoria constreta on hom assumeix que la humanitat es imperfecta i potser aquestes creences que tenim no són el millor per tota la societat així que no les imposem.

La creença entre si la llibertat de fracassar s’hauria de tenir o no va molt relacionada amb la idea de la teoria constreta o inconstreta. El fet d’eliminar la “llibertat de fracassar” és un intent de perfeccionar el món ajudant aquells que no han pogut portar la vida com haguessin volgut (visió inconstreta). L’altra posició defensa que en nom de la llibertat s’hauria de deixar aquesta competitivitat innata motivar a aquells que veritablement volen ajudar a fer-ho (visió constreta).

Tant Multiculturalisme com Nacionalisme comparteixen idees de la visió inconstreta on intenten imposar una visió de la humanitat que ells consideren la correcta. Aquesta visió haurà de ser reforçada per un govern gran. El Nacionalisme utilitzaria un enfocament més aviat militar per aconseguir això mentre que el Multiculturalisme utilitza més subvencions econòmiques o socials.

El meu Model

A continuació es mostra el meu model representat gràficament. Tal com es pot veure, l’eix de les “Y” representa la grandària del govern i l’eix de les “X” representa la visió constreta o inconstreta de la humanitat. Cada eix està dividit en deu apartats ordenats segons el radicalisme de cada idea.

Document 11. El Meu Model amb les posicions relatives de cada pensament

A mesura que un avança en l'eix positiu de les "X", la seva posició es torna més radical. Inicialment un només accepta la idea que els humans som éssers imperfectes; aquest seria el punt de preferir una República a una Democràcia. Els segon punt és "l'Escepticisme al "Progrés"" on un considera el passat com un seguit d'anar provant diferents filosofies de govern i un hauria de conservar aquesta saviesa per tal de poder apropar-nos a la millor societat possible. El tercer punt és l'Excepcionalitat, on un creu que certs individus són millors que altres i tal superioritat hauria de ser reconeguda. El quart punt és el nivell on un accepta que per la nostra pròpia naturalesa som éssers competitius, encara que es creu que això és la nostra naturalesa, hom encara pensa que els actes de bondat es poden realitzar. L'últim punt i el més radical, és el nivell on hom justifica totes les accions humanes com a actes egocèntrics per benefici propi.

Segons es va avançant en l'eix negatiu de les "X", les idees es fan cada cop més radicals. Inicialment se surt del punt on hom és a favor de la "saviesa d'una democràcia". El segon

punt és la creença en una “Ment Cultivada”, que mitjançant el debat i la introspecció podem arribar a una veritat absoluta que avançarà la humanitat per alliberar-nos d’aquestes cadenes filosòfiques i morals que retenen l’home egocèntric d’aquesta societat i tornar a la saviesa i moralitat que tenia l’home primitiu. El tercer punt és l’Igualitarisme, la creença que tots els individus són iguals i han de ser tractats d’aquesta manera. El quart punt és la creença que mitjançant la “Ment Cultivada” es pot arribar a una societat sense conflictes ni guerres malgrat certes persones que s’oposen a acceptar aquesta raó superior. L’últim punt i el més radical és la creença que tots els individus per naturalesa són perfectibles i aquest model egoista que domina la societat avui en dia només es basa en la ignorància o un malentès en el passat llunyà que pot ser superat per la nostra naturalesa humana.

Amb l’eix negatiu de les “Y” comencem a l’extrem amb les idees més radicals i avancem cap al mig amb les idees més moderades. Inicialment a l’extrem tenim el concepte d’anarquia que ens presenta una societat sense cap tipus de govern on els individus s’organitzen lliurement. El segon punt és una societat on el govern només garanteix tres drets bàsics: la vida, la llibertat i la recerca de la felicitat. Aquestes foren les idees sobre les quals els EUA van ser fundats. El tercer punt és la creença que el govern existeix per garantir certs serveis per tal de millorar la societat; aquests serveis només es fundarien amb el capital acumulat d’un govern mitjançant els impostos sense presentar deute públic. El quart punt és on hom creu que és el paper del govern interferir en temes internacionals, assegurant línies de comerç o exercits d’ajuda a poblacions que pateixen per desastres naturals, per règims injustos, etc. El cinquè punt i el més moderat és el punt a partir del qual hom creu que és el paper del govern interferir en l’economia mitjançant inversions, agafant poder del mercat eliminant el patró d’or i el començament del deute públic.

Amb l’eix positiu de les “Y” comencem al punt més moderat i anem avançant fins a l’extrem radical. El primer punt és la creença que el govern té el deure de defensar les creences d’un individu o de la societat. El segon punt és la creença que és el dret del govern utilitzar el poder que té per arreglar la vida d’aquelles persones que han patit “mala sort” i que no es poden mantenir en un estatus mínim humà. El tercer punt es la creença que és la responsabilitat del govern assegurar l’economia d’un país agafant el poder de la majoria dels sectors i deixant-ne pocs o cap de privat. El quart punt és el nivell on un creu que el govern ha d’imposar certes creences, pot ser la creença en una religió o cultura en particular o moltes.

L'últim punt i el més radical és el punt on hom creu que el govern ha de determinar la vida i/o ocupació de tothom per tal d'assegurar que tothom pugui viure en pau i fraternitat.

Els pensaments polítics

Per tal de demostrar la superioritat del meu model situaré els pensaments polítics dels partits majoritàriament dominants en alguns països del món occidental en la meua gràfica, la gràfica Nolan i en la Brúixola Política. Després compararé els resultats obtinguts. Primer situaré els partits dels EUA, llavors els del Regne Unit, després els d'Espanya i per últim, aprofitant les eleccions que hem tingut fa poc, situaré els partits polítics de Catalunya amb l'ajuda d'entrevistes que he fet a representants de CiU, ICV i un discurs del polític Juan Manel del Pozo (PSC).

EUA

Amb l'ajuda de la pàgina web del partit Democràtic dels EUA¹⁵ identificaré els temes sobre els quals es manifesten per identificar-los amb la meua gràfica. Primer de tot, remarquen que el seu partit està totalment oposat a qualsevol diferenciació entre les persones segons el sexe, la raça, l'edat, etc.¹⁶; en el següent punt també mostren l'imposició de temps d'exposició i oportunitats iguals¹⁷. Entre els múltiples temes sobre els quals exposen les seves creences destaquen Educació¹⁸, Sanitat¹⁹, les pensions²⁰ i una necessitat del govern per assegurar aquestes condicions que consideren bàsiques. Especialment en el tema de l'economia²¹ veuen un deure del govern: estabilitzar-la pel bé de tothom. En els temes més socials de la immigració²² i dels drets civils²³ mostren una obertura a totes les cultures amb èmfasi especial al multiculturalisme que presenten. Sobretot es veu en el tema de la immigració l'idea d'ajudar aquells que han patit la mala sort de no haver nascut a Amèrica del Nord i per això no haurien de tenir els mateixos drets que els altres. Un altre tema molt representatiu que mostren és el Canvi climàtic²⁴ i la necessitat de ser energèticament independents²⁵ d'altres

---

¹⁵ http://www.democrats.org/about/our_party

¹⁶ Democratic Charter and Bylaws Art.1 Sec.4

¹⁷ Democratic Charter and Bylaws Art.2 Sec. 4

¹⁸ <http://www.democrats.org/issues/education>

¹⁹ http://www.democrats.org/issues/health_care

²⁰ http://www.democrats.org/issues/retirement_security

²¹ http://www.democrats.org/issues/economy_and_job_creation

²² http://www.democrats.org/issues/immigration_reform

²³ http://www.democrats.org/issues/civil_rights

²⁴ <http://www.democrats.org/issues/environment>

països on exposen una solució que ens és presentada d'una manera molt similar a l'anteriorment mencionat "Ment Cultivat". D'aquests punts podem concloure que el partit Democràtic dels EUA en la meua gràfica política es troba a l'eix de les "X" al tercer nivell negatiu, i a l'eix de les "Y" entre el tercer i el quart nivell positiu. No vull dir que totes les persones d'aquest partit creuen en això precisament, sinó que el partit amb el qual s'identifiquen en aquest moment històric té aquests valors. Pot ser que els afiliats es situïn al voltant d'aquest punt, uns més radicals o moderats que altres.

Consultant la pàgina web del GOP (Republicans) dels EUA²⁶ ressaltaré les idees principals que exposen. El tema principal en el qual el Partit Republicà es centra és l'economia i un enfocament dels avantatges del sector privat. Temes com l'educació també s'emfatitzen dient que el govern hauria de deixar d'interferir en l'educació dels nens i fins i tot promoure l'educació a casa. El Partit Republicà sempre ha cregut en l'expressió del President Ronald Reagan "Pau mitjançant la força", la qual representa una filosofia social de desconfiança d'altres cultures però també la justificació d'un exercit per protegir no només el país sinó els ideals de llibertat que defensen arreu del món. El Partit Republicà també ha promocionat molts cops l'eliminació del patró d'or²⁷ i la injustificació del deute Públic. En temes socials presenten en general una visió bastant pessimista del ser humà, per exemple criticant els jutges i recordant-los que és el seu deure interpretar la llei, mai elaborar-la. En aquestes eleccions passades un dels temes principals que han presentat ha sigut l'Excepcionalitat Americana²⁸ on oposen aquestes idees d'Igualitarisme de les persones o cultures. Directament no, però es pot interpretar que hi ha una tendència a veure la competitivitat com una virtut en comptes d'un vici. A partir de totes aquestes exposicions podem situar el partit Republicà a l'eix de les "X" entre el tercer i el quart nivell positiu i a l'eix de les "Y" al segon nivell negatiu.

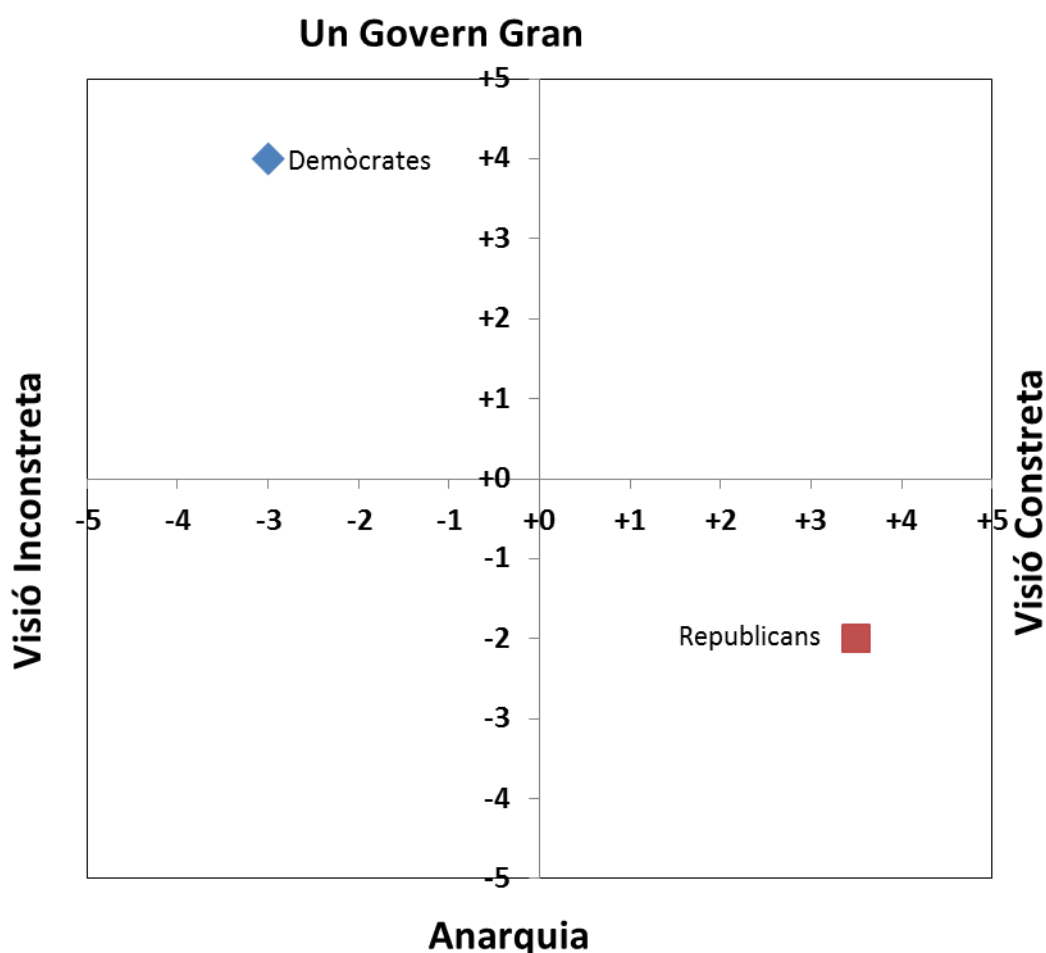
---

²⁵ http://www.democrats.org/issues/energy_independence

²⁶ <http://www.gop.com/our-party/>

²⁷ http://www.cnbc.com/id/48770752/Republicans_Eye_Return_to_Gold_Standard

²⁸ http://www.gop.com/2012-republican-platform_Exceptionalism/

Document 12. Situació dels partits majoritaris dels EUA

Regne Unit

He consultat la pàgina web del partit més de dretes “Conservadors”²⁹ per buscar frases que m’ajudin a situar-los en la meva gràfica. En general el partit es presenta com un que vol reduir la mida del govern i “tornar el poder al poble”³⁰ i en general ressalten els beneficis del sector privat i la competitivitat³¹. Però no hi ha cap menció amb to despectiu al fet de l’existència del deute públic i parlen de castigar amb la finalitat d’eliminar persones que practiquen el discurs de l’odi³², la qual cosa no els situaria al mateix nivell en l’eix de les “Y” que els seus compatriotes americans. En els temes més socials es mostra un interès molt fort

²⁹ <http://www.conservatives.com/Policy.aspx>

³⁰ http://www.conservatives.com/Policy/Where_we_stand/Big_Society.aspx

³¹ http://www.conservatives.com/Policy/Where_we_stand/Business.aspx

³² http://www.conservatives.com/Policy/Where_we_stand/National_Security.aspx

en temes de càstig dels criminals³³ que ens mostra aquest “Escepticisme al Progrés”, però llavors es parla poc i no hi ha interès en el següent nivell d’Excepcionalitat. Per això el Partit Conservador l’hauré de situar a l’eix de les “X” entre el segon i el tercer nivell positiu i a l’eix de les “Y” al primer nivell negatiu.

He agafat punts del “Labour Party Manifesto”³⁴ per tal de orientar políticament el seu partit. Emfatitzen de manera especial com el govern pot ser la solució a la gran majoria dels problemes (1.5.) però només hi ha una referència molt petita a la imposició d’una cultura quan mencionen la diversitat del partit (9.3.) i quan parlen sobre la immigració (5.3.). En temes més socials hi ha un èmfasis especial en l’Igualitarisme (2.4.) però a partir d’aquest nivell no en parla. Per això aquest partit l’hauré de situar a l’eix de les “Y” a tres nivells i poc positius i a l’eix de les “X” a tres nivells negatius.

El Partit Liberal Demòcrata és un tercer partit que ha anat agafant poder en el Regne Unit i normalment es considera un entremig dels dos anteriors. Amb el seu manifest polític³⁵ els intentaré situar a la meua gràfica. En temes econòmics són molt similars als del partit laborista (Pg. 11) i es diferencien d’ells amb un govern molt més eficaç i fort. En canvi no hi ha cap menció a l’“Igualitarisme” però sí a la “Ment Cultivada” (Pg. 41 i Pg. 11). Això fa que els situï a tres punts positius a l’eix de les “Y” i a dos punts negatius a l’eix de les “X”. Així que podem concloure que aquest partit no és veritablement un entremig dels dos principals, sinó que és una “branca” del partit dels laboristes que els consideren no adequats o que no s’interessen per les coses que toquen, tal com ho descriu Ed Millband³⁶.

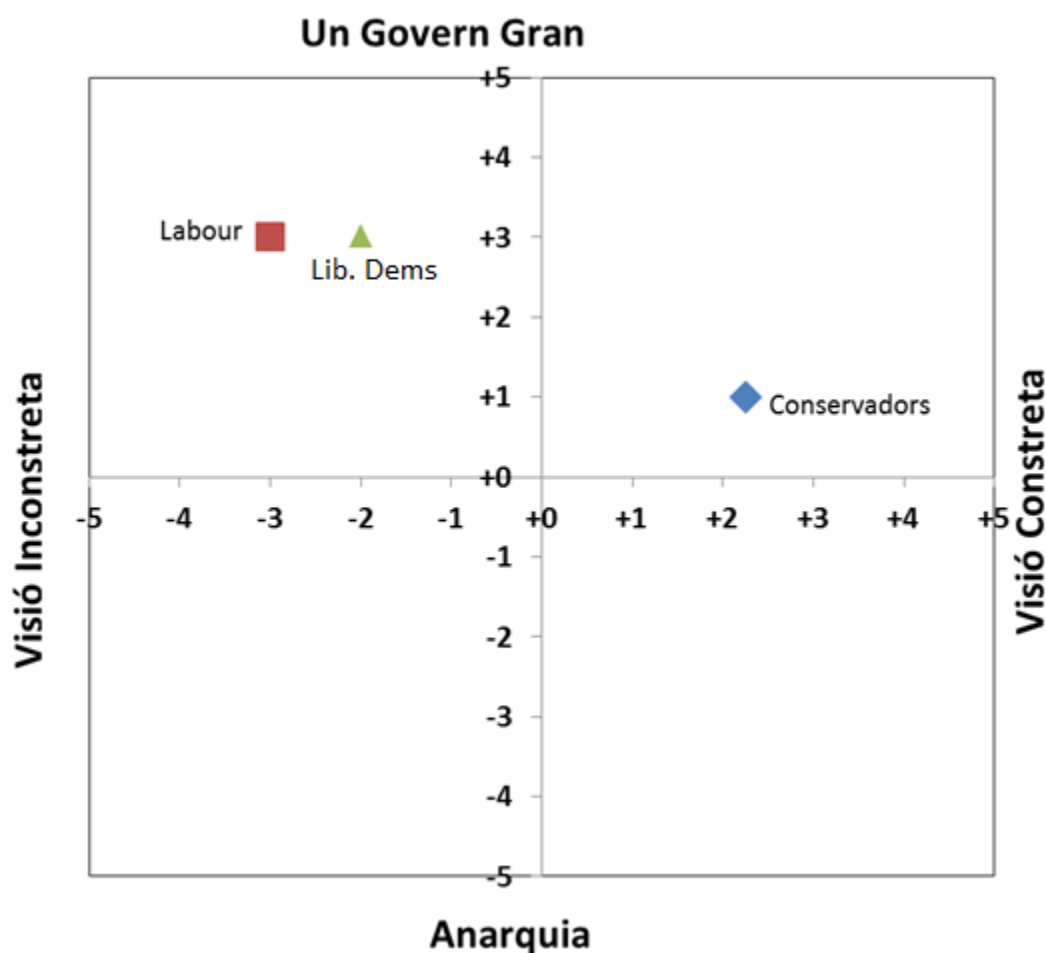
---

³³ http://www.conservatives.com/Policy/Where_we_stand/Justice.aspx

³⁴ <http://www.labour.org.uk/uploads/TheLabourPartyManifesto-2010.pdf>

³⁵ http://network.libdems.org.uk/manifesto2010/libdem_manifesto_2010.pdf

³⁶ <http://www.dailymail.co.uk/news/article-2211754/Ed-Milibands-speech-Labour-conference-accuses-Tories-incompetent-touch-U-turning-make-miserable-shower.html>

Document 13. Principals partits polítics del Regne Unit

Espanya

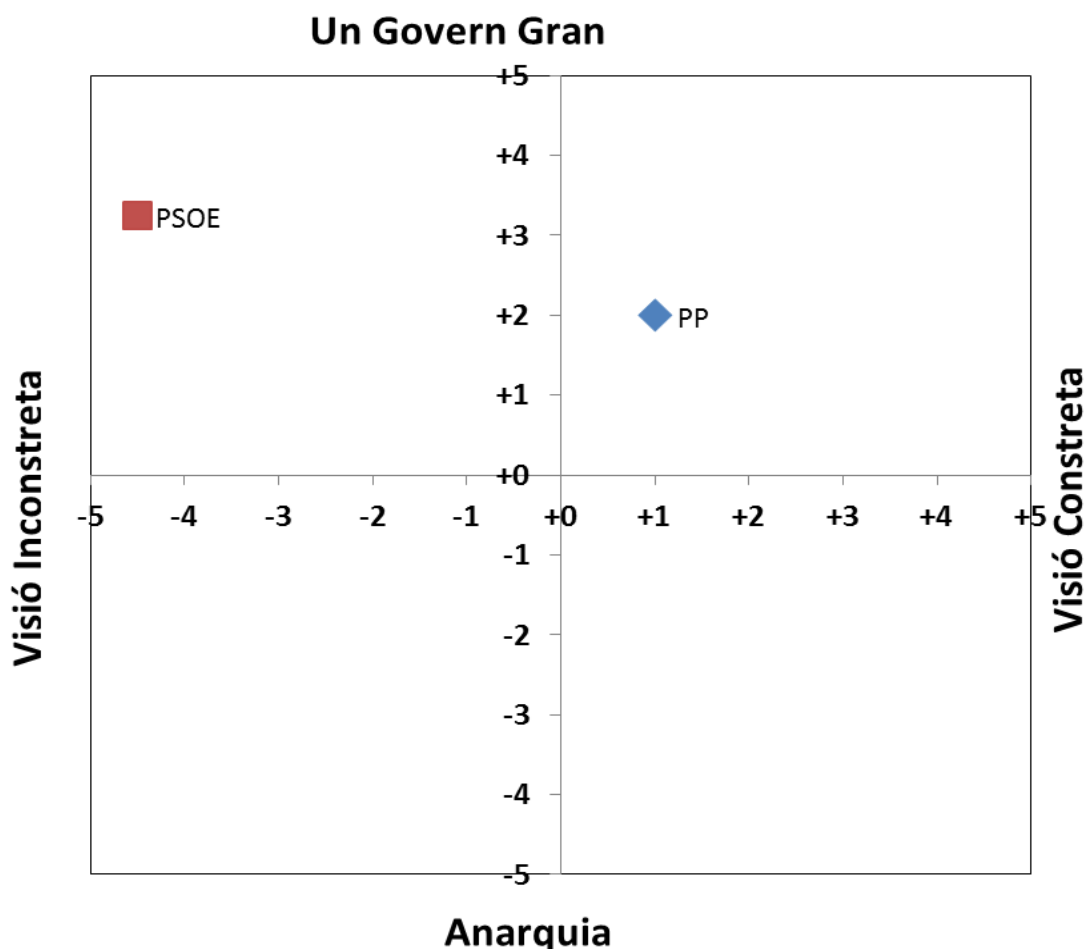
Per identificar el Partit Popular en l'espectre polític he utilitzat com a manifest polític el programa electoral del 2011³⁷. Podem situar el Partit Popular en la part positiva de l'eix de les "Y" amb l'ajuda de frases on assereixen la seva disposició de defensar la cultura i les tradicions espanyoles (Pg. 106, 4º Paràgraf), i també en l'afirmació d'ajudar aquelles persones amb major dificultat econòmica (Pg. 109, nº 10). A l'eix de les "X" el Partit Popular es troba en una posició molt moderada però els podem decantar cap a la part positiva amb certes propostes tradicionalment referides com a "conservadores" (Pg. 179, nº5 i nº7). Amb això,

³⁷ http://www.pp.es/conocenos/programas-electorales_23.html

podem situar el Partit Popular a l'eix de les "Y" al segon nivell positiu i a l'eix de les "X" al primer nivell positiu.

Per tal d'identificar el PSOE en la meua gràfica hem fet servir el programa marco municipal disponible en la seva pàgina web³⁸. Per situar-los en l'eix de les "Y" ens referim a certes frases que ens mostren la creença que el govern hauria de ser el principal proveïdor de treball (Pg. 3, 2º Paràgraf; Pg. 7, 2º Paràgraf) i que un govern fort i regulador és la solució a la crisi actual que patim (Pg. 6, 1º Paràgraf). Per situar els valors socials del PSOE, a més de fer servir la pàgina web, aprofitaré un discurs de J.M. del Pozo realitzat el 29 de novembre de 2012 a l'Institut Abat Oliba titulat "l'Educació en temps de crisi". En aquest discurs presenta

Document 14. Situació dels principals partits polítics d'Espanya

molt ideals que el situarien a l'extrem negatiu de l'eix de les "X". Durant el discurs es refereix al sistema d'ensenyament que educa les persones a ser individualistes i competitives

³⁸ <http://www.psoe.es/source-media/000000439500/000000439754.pdf>

com a immorals i innecessari. També explica que és el deure d'aquelles persones educades orientar el jovent a ser persones formades en tots el àmbits per tal de ser lliures i dedicar-se a allò que volen. Per això, situem al PSOE a l'eix de les "Y" al tercer nivell i poc positiu i a l'eix de les "X" o, si considerem que es probable que el partit com a conjunt comparteixi les filosofies del Sr. Manel del Pozo, entre el quart i el cinquè nivell negatiu.

Catalunya

En aquestes eleccions a Catalunya un dels factors decisius és el tema de la Independència. En la meua gràfica, el concepte d'independència no té molt de sentit. Si es veu la independència com l'alliberament d'un estat opressor i gran, pot ser un moviment en negatiu a l'eix de les "Y", si es considera en canvi com la creació i el fet de mantenir i aïllar una cultura en particular (la catalana) i ressaltar ses creences, es podria considerar un moviment positiu a l'eix de les "Y".

Per situar a ERC he utilitzat com a referència un discurs d'Oriol Junqueras al debat d'investidura³⁹. Aquest debat tracta majoritàriament sobre el tema polític-fiscal i la necessitat de l'estat autònom, malgrat el qual podem identificar certes creences que ens resulten útils per situar el partit en la meua gràfica. El primer que vull destacar és el crit a la necessitat d'un govern o en aquest cas banc central que no es limiti a només activar l'economia, sinó a assegura la seva estabilitat (Min. 6:00, Min. 11:00); un altre punt a ressaltar és la justificació, tal com he mencionat a la introducció d'aquest sub-apartat, de la independència de Catalunya. El Sr. Junqueras resalta les superioritats de la cultura catalana com a justificació de la seva separació de l'Estat espanyol (Min. 8:00). En els aspectes més socials de la meua gràfica, el Sr. Junqueras resalta múltiples cops la posició del seu partit com una "Ment Cultivada" i la creença en la democràcia pura (Min. 21:00, Min. 25:00, Min. 26:00). Segons això situaria ERC a l'eix de les "Y" a tres punts i mig positius i a l'eix de les "X" a dos nivells negatius.

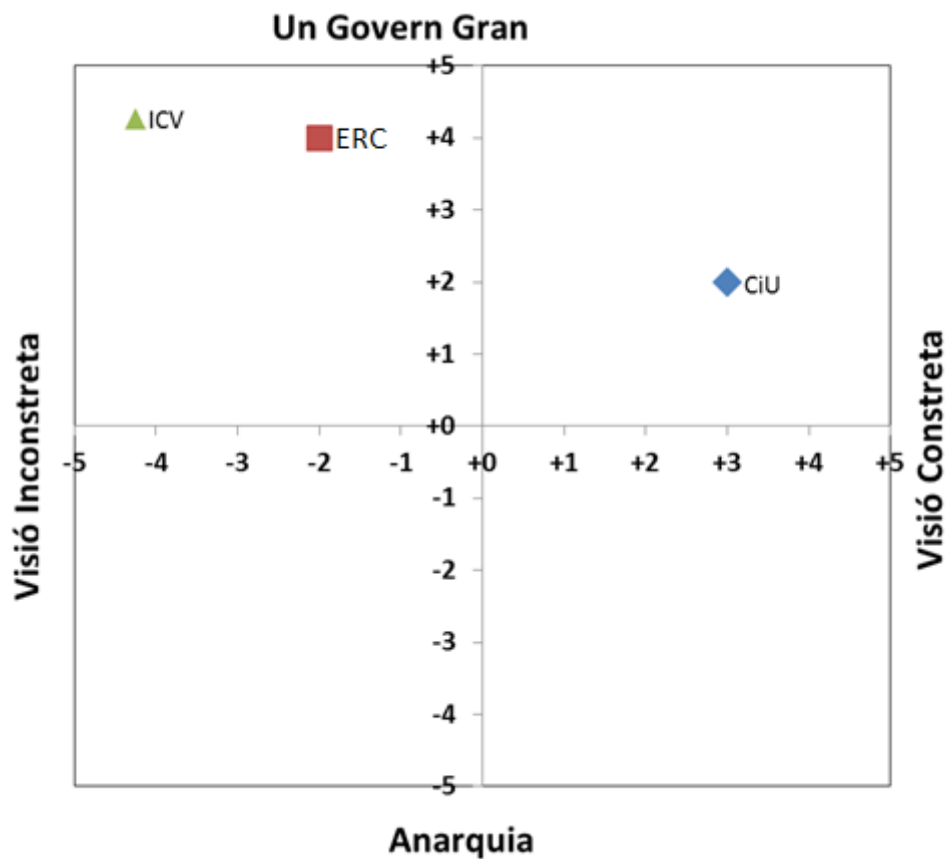
Per situar CiU a la meua gràfica política, utilitzaré principalment com a referència una entrevista a un dels seus representants a Ripoll el 17 de novembre de 2012. Durant l'entrevista es ressaltà molt la creença en la iniciativa i la importància de l'individu i la necessitat de reconèixer aquesta excepcionalitat per tal de fer progressar la societat com a conjunt. També era un gran defensor del mercat lliure perquè el veia com la solució per canalitzar la competitivitat, a vegades una mica animal, que tenim els humans naturalment. En temes més

---

³⁹ <http://www.youtube.com/watch?v=-VlrvvKRHY&list=UUUGFRov7dosDIOfaOSU1UYQ&index=1>

econòmics, el representant de CiU era un gran activista i defensor de l'autodeterminació de les persones però veia responsabilitat de l'estat el fet d'ajudar aquelles persones a qui aquest risc no els donés fruits. Segons això orientaria a CiU a l'eix de les "Y" a dos nivells positius i a l'eix de les "X" a tres nivells positius i poc.

Com a tercer partit català he triat el més potent no mencionat anteriorment, ICV. Iniciativa per Catalunya Verds és un partit ultra-esquerrà que prové de Partit Comunista de Catalunya. Per situar aquest partit en la gràfica també vaig realitzar una entrevista a un dels seus representants a Ripoll. De bon principi va deixar clar que les seves ideologies es basen en les idees d'igualtat absoluta i pau. Més tard va mencionar que aquest estat capitalista en què ens trobem ara no és necessari per viure. Com que és molt d'esquerres, creu que el govern ha de donar tots aquests drets als ciutadans; per fer això, la gran majoria dels sectors econòmics s'haurien de fer públics i segons la teoria de la ideologia marxista-leninista, amb la qual admet que no està del tot d'acord, això implica un govern de gairebé màxim control. Segons aquests ideals, ICV en la meua gràfica es situaria a l'eix de les "Y" entre el quart i el cinquè nivell positiu i a l'eix de les "X" al voltant del cinquè i més radical nivell negatiu.

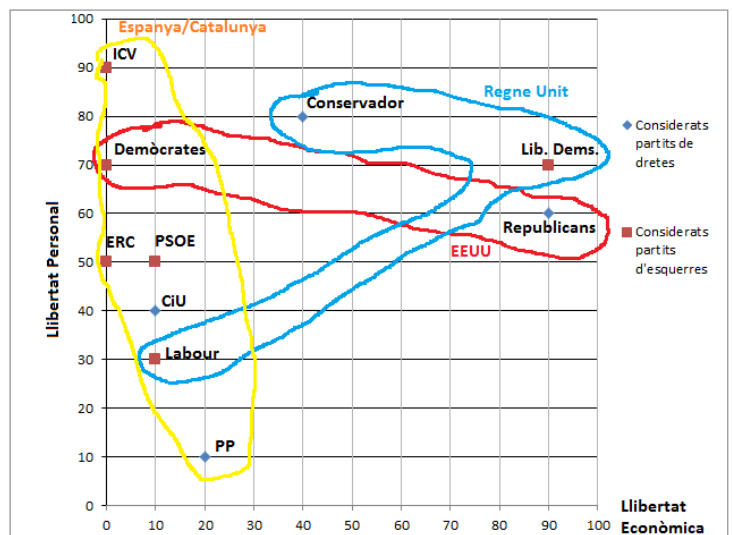

Document 15. Mostrant partits dominants catalans

Comparació

Per tal de comparar l'efectivitat del meu model, compararé els resultats obtinguts en l'apartat anterior amb els resultats de la Gràfica Nolan i La Brúixola Política. Per orientar els partits en la gràfica Nolan i en la Brúixola Política utilitzaré els qüestionaris disponibles en les seves pàgines web^{40 41}.

En aquestes gràfiques situaré els mateixos partits polítics que he situat en l'apartat anterior en les gràfiques corresponents. En color vermell estan representats els partits que tradicionalment són considerats més d'esquerres i en blau els partits que es consideren de dretes. Per ajudar a indicar la classificació que cada país té de dretes

⁴⁰ <http://www.theadvocates.org/quiz>

⁴¹ <http://www.politicalcompass.org/test>

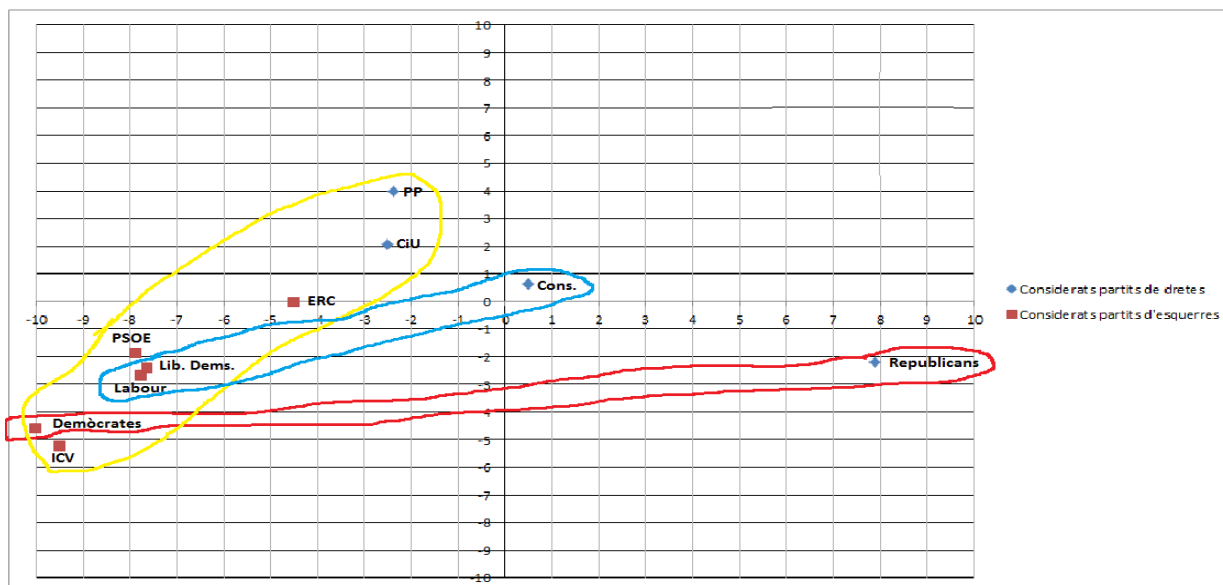
i esquerres, els partits de cada país són englobats amb un color diferent per fer veure l'espectre present en cada país.

Els resultats obtinguts per situar a cada país en la gràfica Nolan com podem veure són molt incoherents. En la meitat de poca llibertat econòmica trobem la majoria dels partits agrupats en un ordre que no té gaire sentit, per exemple aquesta gràfica ens situa a CiU més proper al PSOE que al seu afiliat Espanyol PP. També hi ha l'exemple d'un reconegut conservador britànic classificat com a liberal en aquesta gràfica.

Els diferents països semblen presentar maneres totalment diferents de classificar els espectres polítics. Segons aquesta gràfica, a Espanya, l'única variació política notable es produeix en l'eix de la llibertat personal. Als EUA, la variació principalment és en la llibertat econòmica. Una problema d'aquesta gràfica, com hem citat abans, és l'enfocament llibertari que té i la senzillesa del model i el qüestionari. El que podem concloure de la gràfica Nolan és que ajuda a diferenciar pensaments singulars de persones molt radicals, però quan arriba el moment de situar un partit perd eficàcia.

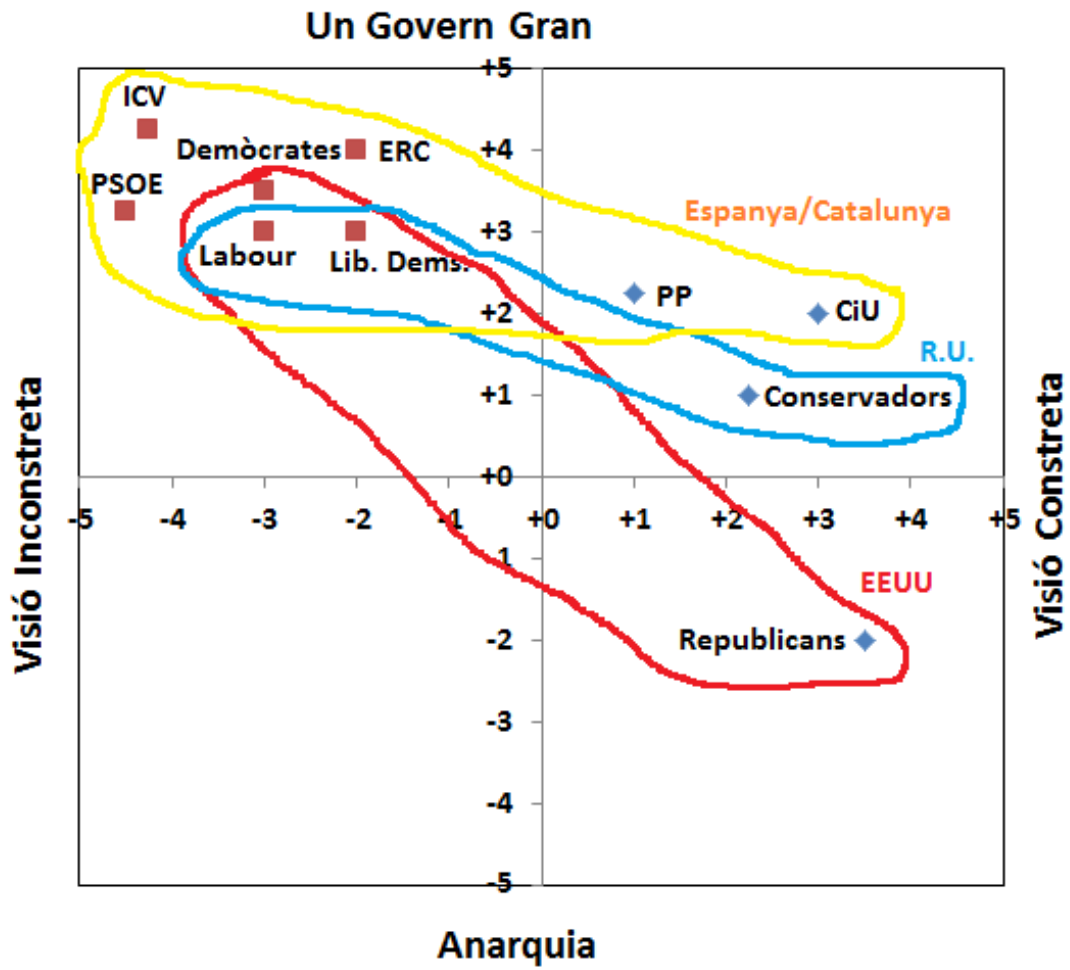
Document 16. Partits polítics en la Gràfica Nolan inclinat 45°.

En el cas de la Brúixola Política, en general els països tendeixen a seguir l'eix tradicional de "dreta i esquerra" (Socialisme a l'esquerra i Capitalisme a la dreta) al voltant de l'eix horitzontal que distingia models de pensaments econòmics de "dretes i esquerres". A l'eix vertical (Totalitari/Anarquia), els partits considerats més aviat de dretes es situen més amunt que els d'esquerres, la qual cosa sembla que contradia l'afirmació que el govern és més autocràtic quan més gran és, ja que els partits més de dretes proclamen una reducció de la mida del govern.

Document 17. Situació dels partits polítics en la Brúixola Política

En situar tots els partits anteriorment explicats en el meu model tots a la vegada, podem observar que tots els països segueixen una mateixa direcció de variació política, quan més a “l’esquerra”, més augmenta la grandària del govern i la visió inconstreta de la humanitat, i quan més a la dreta, més disminueix la mida del govern i augment la visió constreta de la humanitat. Un altre aspecte que es pot observar és la concentració de tots el partits de diferents països que afirmen que es consideren socialistes. Un últim detall que podem observar és la situació relativa que tenen certs països amb altres; podem veure que Espanya, i deduïm que també la resta d’Europa continental, es troba en una variació política on el control del govern és major en cada partit. Al Regne Unit, que sempre ha intentat no ser identificat amb la resta de la política europea i té moltes relacions amb els Estats Units, es troba una situació amb menys implicació del Govern. Els EUA en aquesta gràfica presenten la màxima variació política: a un extrem hi ha els Demòcrates, que tenen idealitzat un model de govern increïblement similar als companys socialistes europeus, i a l’altre els Republicans moderats, que presenten un model de govern amb la mínima implicació del mateix.

Document 18. Tots els partits polítics en la meua gràfica

4. Conclusió

Tot humà en el món civilitzat forma part d'una polis, i per tant té poder polític. Amb aquest poder té la capacitat de canviar el govern del seu país. Per això sempre és recomanable que un individu que és políticament actiu (que exerceix aquest poder) sigui políticament responsable. Només aquell individu que sàpiga quins són els ideals dels diferents partits polítics que el representen podrà decidir allò que creu correcte i no caure en la ignorància.

En aquest treball, he estudiat ideologies polítiques, les aplicacions que han fet les persones d'aquestes ideologies en diferents models i he proposat un model més complet. Era necessària una breu història de les ideologies polítiques per tal d'orientar el lector amb els termes polítics utilitzats. Les aplicacions dels conceptes en els diferents models es van realitzar amb la mateixa finalitat que actuo jo i amb la mateixa finalitat que té qualsevol model, facilitar l'enteniment dels conceptes. Després d'estudiar aquests models i d'haver descrit els avantatges i els errors que presenten tant quant a conceptes polítics com a utilitat del model, queda clara la necessitat de l'elaboració d'un altre.

Jo estic satisfet amb els dos eixos que he conclòs: la grandària del govern i la visió constreta o inconstreta de la humanitat. Els trobo precisos, entenedors, simples i pràctics ja que al combinar los, hom pot no només situar posicions polítiques, sinó també tal com he demostrat anteriorment, partits polítics. Per comprovar la superioritat de la meua gràfica vaig intentar situar els partits polítics en les gràfiques principalment dominants, la gràfica Nolan i la Brúixola Política. La Gràfica Nolan, donat que eren conceptes fàcils d'entendre i massa simples, va resultar ser molt imprecisa. La Brúixola Política sí que era precisa en la situació dels partits polítics, però els conceptes que presentava eren incorrectes i no eren explicats; a més, es limitava amb conceptes com "esquerra i dreta econòmica". El meu model és precís i es limita amb conceptes senzills i per això és més eficient.

Vull deixar clar que no crec pas que el meu model sigui perfecte ni molt menys, però amb un punt de vista constret, és més proper a la perfecció que els anteriors.

5. Bibliografia

Anderson, E., (1999) “What is the Point of Equality?” *Ethics*, 109(2): 287–337.

Cohen, Joshua, (1989) *Ethics* 99, pp. 727-751.

Corning, Peter A. [en línea]

<<http://www.complexsystems.org/publications/pdf/THE%20EVOLUTION%20OF%20POLITICALS.pdf>> [consulta:22.10.2012]

Corning, Peter A. [en línea] <<http://www.complexsystems.org/publications/scep.html>> [consulta: 24.10.2012]

Douglas, Amy J. [en línea] <<http://www.governmentisgood.com/>> [consulta: 26.11.2012]

Econ Faculty [en línea] <<http://econfaculty.gmu.edu/bcaplan/sowell>> [consulta: 02.12.2012]

Friedman, Frederick S. [en línea]

<<http://www.watchblog.com/thirdparty/archives/006708.html>> [consulta: 25.11.2012]

Gooding-Williams, R., (1998) “Race, Multiculturalism and Democracy,” *Constellations*, 5(1): 18–41.

Information is Beautiful [en línea]

<<http://www.informationisbeautiful.net/visualizations/left-vs-right-world>> [consulta: 04.08.2012]

Johnson, J., (2000) *American Journal of Political Science*, 44(3): 405–418.

Johnson, Paul [en línea] <<http://www.friesian.com/wittgen.htm>> [consulta: 25.11.2012]

Kagan, Shelly, Louis P. Pojman and Owen McLeod (eds.), (1999) *What Do We Deserve? A Reader on Justice and Desert*, Oxford i Nova York: Premsa de Universitat d’Oxford, pp. 298-314

Kennon, Joshua [en línea] <<http://www.joshuakennon.com/horseshoe-political-theory/>> [consulta: 27.10.2012]

Kymlicka, Will [en línea] <<http://www.migrationpolicy.org/pubs/Multiculturalism.pdf>> [consulta: 02.12.2012]

L'equip de la Bruixola política [en línea] <<http://www.politicalcompass.org/>> [consulta: 25.10.2012]

Moore, M., (2005) "Internal Minorities and Indigenous Self-Determination," in *Minorities within Minorities: Equality, Rights and Diversity*, A. Eisenberg and J. Spinner-Halev (eds.), Cambridge: Premsa de l'Universitat de Cambridge.

Orwell, George, (1938) *Homage to Catalonia* (1952) Nova York: Harcourt, Brace, and World

Persson, Anna [en línea] <http://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=1902612> [consulta: 26.11.2012]

Press, Micheal [en línea] <<http://www.rochester.edu/college/psc/courses/search.php?cid=65>> [consulta: 07.08.2012]

Rainey, Carlisle [en línea] <<http://www.carlislerainey.com/2012/08/03/what-should-a-linear-models-class-cover/>> [consulta: 05.08.2012]

Recovering Agnostic [en línea] <<http://recoveringagnostic.wordpress.com/2012/12/08/a-horseshoe-theory-of-religion/>> [consulta: 25.11.2012]

Richards, Diana [en línea] <<http://jasss.soc.surrey.ac.uk/5/1/reviews/anagnoson.html>> [consulta: 05.08.2012]

Sen, Amartya,(1992) *Inequality Reexamined*, Cambridge: Premsa de l'Universitat de Harvard.

The Advocates [en línea] <<http://www.theadvocates.org/>> [consulta: 25.11.2012]

Waldron, J., (1992) "Superseding Historic Injustice," *Ethics*, 103(1): 4–28.

Weirich, Paul, (1983) "Utility Tempered with Equality," *Nous* 17, pp. 423-39.

Whittle, Bill [en línea] <www.youtube.com/watch?v=_dwz_Z62e0s> [consulta: 16.10.2012]

Whittle, Bill [en línea] <www.youtube.com/watch?v=7TSiJ2Gp058> [consulta: 16.10.2012]

Wiki, Rational [en línea] <http://rationalwiki.org/wiki/Political_Compas> [consulta: 25.10.2012]

WSJ Staff [en línea] <<http://blogs.wsj.com/washwire/2012/10/18/vote-compass-where-you-stand-on-political-spectrum/>> [consulta: 04.08.2012]

Entrevistes:

Sanchez, Antoni: *Les ideologies polítiques*, [gravació, IPod], Ripoll, 2012, 12min 3s

Casadesús, Eudald: *Les ideologies polítiques*, [gravació, IPod], Ripoll, 2012, 50min 53s